

Svanenmärkning av

Tryckerier, trycksaker, kuvert och andra förädlade pappersprodukter

Version 5.17 • 15 december 2011 – 28 februari 2023

Innehåll

Vad är Svanenmärkta tryckerier/trycksaker?	3
Varför välja Svanenmärkt?	3
Vad kan Svanenmärkas?	3
Vem kan ansöka om licens?	4
Hur söker man?	4
Vad krävs för att bli Svanenmärkt?	6
1 Allmänna krav	7
2 Leverantörer	8
3 Miljökrav	9
3.1 Kemikalier och material	12
3.2 Film- och tryckformsframställning — repro	15
3.3 Utsläpp till luft och vatten	16
3.4 Energi och koldioxidutsläpp	17
3.5 Avfall	20
3.6 Miljömärkta produkter	21
3.7 Arbetsmiljö	22
3.8 Vatten	23
4 Tryckkvalitet	23
5 Sammanräkning av poäng	24
6 Övriga krav	24
6.1 Särskilda krav för placering av Svanenloggan på trycksaker	26
Efterkontroll	27
Regler för Svanenmärkning av tjänster	28
Hur länge gäller licensen?	29
Nya kriterier	31
Ordförklaringar och definitioner	32
Bilaga 1 Kemikalier och material (O5)	
Bilaga 2 Avfallsplan för företaget (O5)	
Bilaga 3 Rutiner och instruktioner (M1-M13)	
Bilaga 4 Intyg från efterbehandlare (O3)	
Bilaga 5 Kontrollerat papper (P1)	
Bilaga 6 Intyg för tryckeriet	
Bilaga 7 Beräkningar och exempel	

041 Tryckerier, trycksaker, kuvert och andra förädlade pappersprodukter, version 5.17, 21 september 2021

Detta är en översättning av ett originaldokument på danska. Vid eventuella oklarheter är det originaldokumentet som är gällande.

Adresser

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering. För mer information se webbplatserna:

Danmark
Miljömärkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1,
DK-2150 Nordhavn
Fischersgade 56, DK-9670 Løgstør
Telefon +45 72 300 450
E-post: info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Finland
Miljömärkning Finland
Uhro Kekkonens gata 4-6 E
FI-00100 Helsingfors
Telefon +358 9 61 22 50 00
E-post: joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Island
Norraæn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Telefon +354 5 91 20 00
E-post: ust@ust.is
www.svanurinn.is

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Telefon +46 8 55 55 24 00
E-post: info@svanen.se
www.svanen.se

Norge
Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Telefon +47 24 14 46 00
E-post: info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring. Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Vad är Svanenmärkta tryckerier/trycksaker?

Ett Svanenmärkt tryckeri är ett tryckeri som uppfyller stränga miljökrav och som har erhållit en Svanenlicens för produktion av trycksaker. En Svanenmärkt trycksak, t.ex. en broschyr, en bok eller ett kuvert, är en trycksak med en bra miljöprofil.

Tryckeriets produktionsprocess tillhör de minst miljöbelastande jämfört med andra tryckerier. Kraven omfattar i första hand tryckprocessen, inklusive energiförbrukningen, samt papperet och kemikalierna som tryckeriet använder. Svanen gynnar också en produktionsprocess som underlättar återvinningen av trycksaker.

Kraven hjälper tryckeriet att skapa ett helhetsperspektiv på sin miljöpåverkan. Det handlar om att utnyttja resurserna optimalt och ersätta förorenande och hälsofarliga kemikalier med bättre alternativ.

Genom Svanens miljökrav får tryckeriet riktlinjer för hur de kan bidra till en hållbar utveckling.

Varför välja Svanenmärkt?

- Miljöfrågor är ofta komplexa och det kan ta lång tid att sätta sig in i dem. Svanenmärket kan användas som vägledning för detta arbete.
- Ett företag med fokus på miljöarbete kommer också att kunna sänka sina kostnader för avfall och papper (genom mindre mängder makulatur).
- Svanenmärket är ett kostnadseffektivt och praktiskt verktyg i arbetet med att informera om företagets miljöarbete.
- Tryckeriet kan använda Svanenmärket i sin marknadsföring.
- Svanen är en känd miljömärkning med hög trovärdighet.

Vad kan Svanenmärkas?

Svanenmärkningen omfattar **tryckeriets*** produktion av **trycksaker**. **Tryckmaterialet** som tryckeriet använder ska huvudsakligen bestå av **papper** enligt krav O1. En eller flera av de **tryckmetoder** som beskrivs i avsnitt 5 (Sammanräkning av poäng) ska användas.

Tryckeriet kan fritt välja vilka trycksaker som ska Svanenmärkas (se dock kraven i avsnitt 6.1).

Tryckerierna kan efter avtal med Nordisk Miljömärkning också undanta produktion av vissa typer av trycksaker med särskilda produktionskrav (t.ex. säkerhetstryck och förpackningar till läkemedelsindustrin).

Svanenmärkningen omfattar också kuverttillverkarens produktionsprocess för **kuvert** och papper. Kuvert med och utan tryck på insidan omfattas av tryckmetoden kuvert-flexo i detta dokument. Kuvert med tryck på utsidan omfattas bl.a. av kuvert-flexo eller digitaltryck. Andra trycksaker utan tryck (t.ex. post-it-blad eller block utan tryck) omfattas av samma tryckmetod som omslaget eller annan del av trycksaken har tryckts med.

* rödmärkta ord förklaras i ordlistan.

Vem kan ansöka om licens?

Alla slags **tryckerier** kan ansöka om licens om **tryckningen** utgör en väsentlig del av verksamheten. I det här dokumentet omfattar begreppet tryckeri även kuverttillverkare. Även andra företag som inte är tryckerier och som önskar Svanenmärka sina **trycksaker** kan ansöka om licens för specifika trycksaker, t.ex. för en **dagstidning, bok**, tidskrift, katalog, **kuvertserie** eller block och häften med ett visst varumärke. Även om licensen endast avser en specifik trycksak måste den vara tryckt av ett Svanenmärkt tryckeri enligt krav M12. Det är endast sådana tryckerier som får marknadsföra sig som Svanenmärkta tryckerier.

Hur söker man?

Kriterierna för tryckerier består av en kombination av obligatoriska krav och möjligheter att tillgodoräkna sig poäng. De obligatoriska kraven markeras med O + nummer och måste alltid uppfyllas. Övriga krav, som ska säkerställa att miljömärkningskraven uppfylls när licensen har beviljats, markeras med M + nummer och är också obligatoriska.

Kraven som man kan tillgodoräkna sig poäng för är markerade med P + nummer. För att få licens måste man uppnå ett visst antal poäng beroende på vilka tryckmetoder som används. I rubriken anges antalet poäng som man maximalt kan uppnå, t.ex. 10 poäng. Observera att man fritt väljer inom vilka områden man vill samla poäng.

I sista avsnittet, ”Ordförklaringar och definitioner”, finns definitioner och förklaringar av ord och begrepp som används i dokumentet. Ord som har en förklaring är markerade med **rött** första gången de förekommer i ett avsnitt.

Ansökan

Ansökan ska om möjligt ske med hjälp av den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account.

Ansökan består av en ifylld ansökningsblankett och en ifylld elektronisk ansökningshjälp med uppladdad dokumentation. Ansökningsblanketten sänds till Nordisk Miljömärkning i det land där tryckningen sker (se adresser på sidan 2). Ansökningar från tryckerier utanför Norden ska skickas till ett av de nordiska länderna enligt avtal. När den ifyllda ansökningsblanketten tas emot ger Nordisk Miljömärkning tillgång till den elektroniska ansökningshjälpen.

Sökanden ska ange på ansökningsformuläret för tryckerier, vilken typ av trycksaker som han/hon förväntas tillhandahålla genom att sätta kryss i rutorna i tabellen nedan. Alternativt använder sökanden den allmänna ansökningsblanketten och anger samt alternativt anger entydiga handelsnamn för kontorsprodukter och liknande, t.ex. kuvert, block, häften, eller namnet på trycksakerna (t.ex. Dagstidningen Dagbladet, Stora Kokboken).

	Kategorier	Förklaring
☐	Kopiering	
☐	Kuverttillverkning	
Tryckning av:		
☐	Tidskrifter	Magasin, journaler, nyhetsbrev
☐	Tidningar	Dagstidningar, veckotidningar
☐	Böcker	Böcker med hårt eller mjukt omslag
☐	Kataloger	Produktkataloger, telefonkataloger
☐	Teknisk dokumentation	Manualer, guider, instruktioner
☐	Direktreklam	Vykort, reklamblad, broschyrer, annonsbrev
☐	Reklam- och marknadsföringsmaterial	Flygblad, broschyrer, häften, webbtidningar, cirkulär, skyltar, affischer
☐	Förpackningar och etiketter	Påsar, kartonger, etiketter
☐	Finansrapporter	Årsrapporter, kvartalsrapporter
☐	Kontorsprodukter	Brevpapper, kuvert, visitkort, anteckningsblock
☐	Formulär	Blanketter
☐	Övriga papperstrycksaker	Omslagspapper, gratulationskort, kalendrar, affischer

My Swan Account och den elektroniska ansökningshjälpen

My Swan Account nås via internetadresserna på sidan 2 i det här dokumentet eller via <http://www.nordic-ecolabel.org/portals/paper/printing-houses/apply>. My Swan Account ger tillgång till följande:

- Elektronisk ansökningshjälp som gör det lättare att strukturera dokumentationen och utföra beräkningar
- Databas över kontrollerade kemikalier och material, samt deras VOC-innehåll och poäng om detta är relevant
- Databas med kontrollerade och Svanenmärkta papperskvaliteter
- Databas med kontrollerade efterbehandlare

Sökanden får ett lösenord som ger begränsad tillgång till My Swan Account så att den elektroniska ansökningshjälpen och informationen kan användas i samband med ansökan. När licensen träder i kraft ändras giltigheten för licensinnehavarens lösenord så att det stämmer överens med giltigheten för kriteriedokumentet.

Symboler i texten

För varje krav är det beskrivet hur det ska styrkas så att kravet uppfylls. Det finns också olika symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

- Skicka med dokumentation

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning att kraven uppfylls på plats. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, tekniska lösningar, kemikalier och material, fakturor för inköp och liknande som visar att kraven är uppfyllda kunna uppvisas.

Under besöket kontrolleras alltså om informationen i ansökan överensstämmer med verkligheten.

Kostnader

En ansökningsavgift tas ut i samband med att företaget söker licens. Utöver det tillkommer en årsavgift. Avgifterna redovisas på Nordisk Miljömärknings hemsidor.

Frågor

Vi svarar gärna på frågor om kraven eller ansökan. Kontakta Nordisk Miljömärkning (se adresser på sidan 2).

Vad krävs för att bli Svanenmärkt?

För att få Svanenlicens krävs att:

- Samtliga obligatoriska krav uppfylls: O + nummer och M + nummer.
- Företaget uppnår en viss lägsta poängnivå för varje **tryckmetod** för att beviljas en licens. Tabellen i avsnitt 5 ”Sammanräkning av poäng” visar vilken poängsumma som måste uppnås. Den slutliga poängsumman för respektive tryckmetod avrundas till hela poäng: 81,4 => 81 poäng och 81,5 => 82 poäng.

Tryckerier utan egen tryckning omfattas av krav O1, O2 och O3 samt alla M-krav. Företag som inte är tryckerier och som önskar licens för specifika trycksaker omfattas av kraven i avsnitt 6.1.

1 Allmänna krav

Obligatoriska krav för olika typer av tryckerier

O1 Typ av tryckeri

- A) **Tryckeriet** ska kort redogöra för antal tryckmaskiner, maskinernas typ eller modell (t.ex. heatsetpress, flexotryckmaskin), storlek (t.ex. antal färg- och lackverk) och format (t.ex. 48 sidor) samt maskiner till prepress och eventuellt efterbehandling.
- B) **Tryckmaterialet** i de **trycksaker** som tryckeriet erbjuder ska huvudsakligen bestå av **papper** och 75 % av tryckeriets ekonomiska omsättning från papperstrycksaker och övriga trycksaker tillsammans ska komma från trycksaker av papper med **tryckmetoder** som omfattas av kriterierna.

Alternativt kan högst 50 % av tryckeriets ekonomiska omsättning komma från andra tryckmaterial än papper. För en del av omsättningen – motsvarande Y % – ska de andra tryckmaterialen än papper inte bestå av/innehålla PVC eller halogenarade flambekämpningsmedel. För de resterande 25 % av tryckeriets omsättning ställs inga krav på tryckmaterialet.

$$Y \% = 100 \% - (X \% + 25 \%)$$

där X = procentandel för pappersomsättningen av tryckeriets totala omsättning (minimum 50 %) och

där Y = procentandel totalomsättningen av annat tryckmaterial – som det ställs krav på.

Eller:

Ett tryckeri som levererar andra produkter och tjänster än papperstrycksaker och där de produkterna utgör mer än 25 % av tryckeriets ekonomiska omsättning kan Svanenmärkas om följande uppfylls:

1. Den del av tryckeriet som trycker på papper ska vara en egen avdelning med ett eget namn.
2. Den avdelningen ska omfatta allt som tryckeriet producerar på papper, även storformat, profilprodukter och annat.
3. Avdelningen ska ha separat försäljning och marknadsföring av Svanenmärka trycktjänster och trycksaker.
4. Vid försäljning och marknadsföring i tryckeriets andra avdelningar får inte uppstå tvivel om att dessa ej levererar Svanenmärka trycktjänster.

Om tryckeriet enligt avtal med Nordisk Miljömärkning undantar trycksaker med särskilda produktionskrav ska dessa inte räknas in i omsättningsandelen på 75 % (t.ex. säkerhetsstryck – se avsnittet "Vad kan Svanenmärkas" ovan).

- C) Tryckeriet ska göra beräkningar för respektive tryckmetod och för tryckeriet som helhet. Produktionen i ton per år motsvarar den årliga **pappersförbrukningen** minus den årliga **makulaturmängden**. Makulaturberäkningen beskrivs under P2. Vid behov, ge också en beskrivning av hur eventuella justeringar för lagerskillnaden beräknas.

Bilaga 7 visar hur man fördelar makulaturmängden för de olika tryckmetoderna om man bara har information om den totala makulaturmängden. Observera att den elektroniska ansökningshjälpen utför de nödvändiga beräkningarna.

Om ett tryckeri använder en viss papperskvalitet i flera tryckmetoder, kan volymerna för pappret uppskattas i relation till respektive tryckmetod.

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt ovanstående krav. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

För tryckerier med flera tryckmetoder gäller följande: om produktionsvolymen för en individuell tryckmetod är maximalt 5 % av den totala produktionen i tryckeriet (t.ex. digitaltryck), kan denna metod ingå som en del av en större tryckmetod.

Om kuvert trycks på arkoffsetmaskiner ska kuverten räknas som en del av arkoffset-kategorin (och inte betraktas som en egen kategori). Om emballage trycks, ska emballage räknas som en del av tryckkategorin där det trycks.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att skriva in:

A) en kort redogörelse för antalet tryckmaskiner, maskintyp eller modell (t.ex. heatsetpress, flexotryckmaskin), storlek (t.ex. antal färg- och lackverk) och formatet (t.ex. 48 sidor) samt maskinertillprepress och eventuellt efterbehandling.

B) försäkran om att tryckeriet endast trycker på papper eller information om den totala omsättningen för tryckningen samt omsättningen för papperstrycksaker om tryckeriet även trycker på annat tryckmaterial.

- Information om annat tryckmaterial än papper som har använts.
- Om högst 50 % av tryckeriets ekonomiska intäkter kommer från andra material än papper, bifogas ett intyg som visar att Y % av tryckeriets intäkter inte kommer från tryck som innehåller PVC eller halogenerade flamskyddsmedel.
- Redovisning av sälj- och marknadsföringsmaterial för den Svanen-märkta avdelningen i tryckeriet.

C) tryckeriets årliga pappersförbrukning och pappersförbrukning för respektive tryckmetod och en beskrivning av hur justeringen för lagerskillnaden är gjord.

- Makulatur för respektive tryckmetod, men alternativt total makulatur hos tryckeriet samt en årssammanställning eller liknande från mottagaren av den avyttrade makulaturmängden eller en redogörelse för hur vägningen av makulaturen har utförts.
- Om undantaget för max 5 % av totalproduktionen använts, ange vilken tryckmetod som undantas kravet och redovisa att den tryckemetoden utgör mindre än 5 % av den totala produktionen i tryckeriet. Om kuvert trycks på arkoffsetmaskin, uppge procentandelen av kuvert tryckta på arkoffset. Om emballage trycks, uppge procentandelen tryckt emballage på den tryckkategori som det tryckts på.

2 Leverantörer

Sökanden ska redovisa leverantörskraven för **tryckeriet** som helhet, alltså inte per **tryckmetod**.

Obligatoriska krav för tryckerier och efterbehandlare

02 Tryckerier

Minst 75 % av all **tryckning** på **papper** internt inom **tryckeriet** och tryckningen av tryckeriets **trycksaker** hos **underleverantörer** ska ske på Svanenmärkt tryckerier. Procentandelen beräknas med utgångspunkt från tryckeriets egna samt underleverantörernas totala årliga **pappersförbrukning** i ton eller med utgångspunkt från en ekonomisk beräkning.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt kravet ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ☒ Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja Svanenmärkta trycksaksleverantörer från en lista och ange mängderna (ton papper) som sänds till trycksaksleverantörer.

O3 Kemisk efterbehandling

Minst 90 viktprocent av den kemiska efterbehandlingen internt inom **tryckeriet** och externt hos **leverantörer** ska vara kontrollerad (sammanräknat när alla kategorier efterbehandlas). Kemisk efterbehandling omfattar limning, lackering, **foliering** eller laminering, samt adressering med **tryckfärger** eller **toner** direkt på trycksaken eller dess emballage. En kontrollerad efterbehandlare kontrolleras av Nordisk Miljömärkning och måste uppfylla kraven i bilaga 4.

Procentandelen beräknas med utgångspunkt från ton **papper** för intern kemisk efterbehandling och ton papper för externt kontrollerad, dvs. ej kontrollerad kemisk efterbehandling på årsbasis eller med utgångspunkt från en ekonomisk beräkning. Se krav för beräkning av ekonomiska siffror i P2 och exempel i bilaga 7. Tryckeriet behöver inte kontrollera extern kemisk efterbehandling om kemisk efterbehandling endast utgör 5 % eller mindre av alla order, vilket räknas som förbrukat papper relativt den totala **pappersförbrukningen**. Se även kraven om extern efterbehandling av Svanenmärkta **trycksaker** i krav M12.

För att införas i My Swan Account måste efterbehandlaren fylla i och skicka in intyget som finns i Bilaga 4. Det ifyllda intyget kan skickas in direkt till Nordisk Miljömärkning.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt kravet ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ☒ Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja kontrollerade efterbehandlare från en lista och ange mängderna.

3 Miljökrav

Sökanden ska redovisa miljökraven hos **tryckeriet** för respektive **tryckmetod** separat, med undantag för de krav och poängmöjligheter som beskrivs nedan. Om det är svårt att redovisa **makulaturmängderna** och **energiförbrukningen** för respektive tryckmetod separat kan man göra en beräkning med utgångspunkt från tryckeriets totala makulaturmängd eller energiförbrukning med hjälp av anvisningarna i bilaga 7. Dessa beräkningar utförs av den elektroniska ansökningshjälpen.

Krav för självhäftande lim (O6), plastemballage och lamineringsfolier (O7) samt avfallsplan (O10) ska redovisas för hela tryckeriet. För lim (P4), mängderna blandat avfall (P12), vattenförbrukningen (P15), tryckkvalitet (P16), energi- och koldioxidkartläggningen samt energikällor (P10) och miljömärkta varor och tjänster (P13) kan sökanden beräkna totala poäng för hela tryckeriet och tilldela dem till varje tryckmetod.

Alla nyckeltal uttryckta i ton produkt (t.ex. VOC-förbrukning i kg per ton produkt) är knutna till tryckeriets produktion enligt O1. Beroende på vad kravet eller poängmöjligheten omfattar avses antingen hela tryckeriets produktion av papperstrycksaker eller produktionen av papperstrycksaker med olika tryckmetoder.

Obligatoriska papperskrav

O4 Kontrollerat/miljömärkt papper

Minst 25 % av pappersförbrukningen för respektive tryckmetod i en viktad beräkning ska vara kontrollerat eller miljömärkt. Vid beräkningen ska Svanenmärkt papper viktas med 1, kontrollerat papper med 0,8 och EU Ecolabel-märkt papper med 0,7.

Exempel: Om man har 35 % kontrollerat papper, 5 % Svanenmärkt papper och 5 % EU Ecolabel-märkt papper ser beräkningen ut så här:

$$35*0,8 + 5*1,0 + 5*0,7 = 36,5 \%$$

Om man bara har en enda papperstyp måste man använda 25 % Svanenmärkt papper, 31,25 % kontrollerat papper eller ca 35,7 % EU Ecolabel-märkt papper för att uppfylla kravet.

För att få en papperskvalitet kontrollerad och uppförd i My Swan Account måste papperstillverkaren dokumentera att kraven är uppfyllda enligt anvisningarna i bilaga 5. Svanenmärkt papper uppförs automatiskt i My Swan Account.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt kraven ovan och redogörelser/listor från pappersleverantörerna om inköpta mängder samt kvaliteter under året. Följ anvisningarna under P1 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen när ansökan fylls i.

Se P1

Poängmöjligheter för val av papper (totalt 25 poäng)

P1 Kontrollerat/miljömärkt papper

Varje tryckmetod kan tilldelas poäng beroende på hur mycket kontrollerat/miljömärkt papper som använts.

Använd formeln nedan för att beräkna poäng för årsförbrukningen av kontrollerat/miljömärkt papper för varje tryckmetod. Mängden kontrollerat/miljömärkt papper viktas med 1 för Svanenmärkt papper, 0,8 för godkänt papper och 0,7 för EU Ecolabel-märkt papper.

En papperskvalitet kan bara räknas en gång (högsta viktningen gäller om papperet t.ex. både är Svanenmärkt och EU Ecolabel-märkt). Viktningen beror på hur stränga kraven är.

Total uppnådd papperspoäng: papperspoängen kan viktas med faktor 1,5.

Kontrollerat papper är papper som inte är Svanenmärkt och som har kontrollerats av Nordisk Miljömärkning och uppfyller kraven i bilaga 5.

$$\text{poäng} = 1/3 * \text{viktad procentandel kontrollerat/miljömärkt} - 25/3 \\ \text{dock minst 0 poäng}$$

Exempel: Om man har 35 % kontrollerat papper, 5 % Svanenmärkt papper och 5 % EU Ecolabel-märkt papper ser beräkningen ut så här:

$$1/3 * (35 * 0,8 + 5 * 1,0 + 5 * 0,7) - 25/3 = 3,8 \text{ poäng}$$

Tabell P1 Exempel på poäng (avrundat)

Procentandel	Endast Svanenmärkt	Endast kontrollerat	Endast märkt med EU Ecolabel
100	25	18,3	15
55	10	6,3	4,5
25	0	0	0

För att få en papperskvalitet kontrollerad och införd i My Swan Account måste papperstillverkaren dokumentera att kraven är uppfyllda enligt anvisningarna i bilaga 5. Svanenmärkt papper införs automatiskt i My Swan Account.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan och redogörelser/ listor från pappersleverantören över inköpta mängder samt kvaliteter under året. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja papper från en lista, ange mängderna och ladda upp redogörelser/ listor från pappersleverantörerna över inköpta mängder och kvaliteter under året. Giltiga licensbevis för EU Ecolabel-märkt papper ska också laddas upp om det inte redan finns i listan och är valt. Ett giltigt licensbevis består av en bilaga med handelsnamn från giltiga licensavtal eller giltiga certifikat där handelsnamnet framgår.

Poängmöjlighet för makulatur (totalt 10 poäng)

P2 Makulatur

Varje **tryckmetod** kan tilldelas poäng beroende på mängden **makulatur**.

Poäng för makulatur beräknas med hjälp av följande formel:

$$\text{poäng} = 10/35 * (40\text{-procentandelen makulatur}) \\ \text{dock maximalt } 10 \text{ poäng}$$

Beräkna makulaturprocenten för tryckmetoden med hjälp av viktuppgifterna på fakturorna från makulaturmottagaren eller genom vägning på **tryckeriet** och jämförelse med **pappersförbrukningen** under året. Makulatur som uppstår i samband med extern efterbehandling ska också räknas in.

Om tryckeriet använder flera olika tryckmetoder och inte beräknar makulaturen för respektive tryckmetod separat ska den metod för fördelning av makulaturen som beskrivs i bilaga 7 användas. Fördelningen beräknas automatiskt vid inskrivningen i My Swan Account.

Makulatur från extern efterbehandling omfattar både makulatur som uppstår hos efterbehandlare som omfattas av O3 och hos efterbehandlare som uteslutande utför mekanisk efterbehandling.

Om tryckeriet endast använder sig av extern efterbehandling ska tryckeriets makulatur multipliceras med 2 för att få fram den totala makulaturen, såvida inte tryckeriet på annat sätt kan redovisa hur mycket makulatur som genereras hos externa bokbinderier.

Om tryckeriet både har egen och extern efterbehandling är det endast makulatur från den delen av produktionen och som går till extern efterbehandling som ska multipliceras med 2, såvida inte tryckeriet kan redovisa andra siffror för makulurmängden. Andelen som efterbehandlas externt beräknas med utgångspunkt från den totala vikten för pappersförbrukningen för den del av produktionen som behandlas externt eller med utgångspunkt från ekonomiska beräkningar. Om ekonomiska beräkningar används ska man räkna med att kostnaderna för efterbehandling utgör 8 % av den totala omsättningen.

Exempel: Om man har 25 % makulatur ser beräkningen ut så här:

$$10/35 * (40 - 25) = 4,29 \text{ poäng}$$

Se även exemplet i bilaga 7 om hur man beräknar makulatur om tryckeriet har extern efterbehandling.

Tabell P2 Exempel på poäng (avrundat)

Andel makulatur	Poäng
5 % eller mindre	10
10 %	9
20 %	6
30 %	3
40 %	0

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan och en kopia av faktura eller liknande från mottagaren av den avyttrade makulaturen eller en redogörelse för hur vägningen av makulaturen har gått till. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att skriva in mängden makulatur och mängden förbrukat papper för ordersom efterbehandlas externt. Dessutom ska en kopia av en faktura eller årssammanställning från mottagaren av den avyttrade makulaturmängden eller en redogörelse för hur makulaturen har vägts laddas upp.

3.1 Kemikalier och material

Obligatoriska krav för kemikalier och material

05 Kemikalier och material

Kemikalier och material i kategorierna **folier för folietryck**, lamineringsfolier, **lack**, **lim**, **tryckfärg**, **toner** och **bläck***, **vaskmedel**, **fuktvattentillsatser** (t.ex. alkohol), **algborttagningsmedel** och övriga **kemikalier för film- och tryckformsframställning** som företaget använder, ska vara kontrollerade av Nordisk Miljömärkning och uppfylla kraven i bilaga 1.

* Bläck för adressering undantas från kravet. Det gäller även adresseringsbläck vid extern efterbehandling/adressering. För bläcket till adressering gäller att ett säkerhetsdatablad eller annan teknisk dokumentation som visar att det uppfyller kravet i bilaga II REACH (förordning 1907/2006/EEC) ska bifogas.

Kemikalier som **tryckeriet** köper in separat och tillsätter till dessa kemikalier ska också räknas in. Mängden vaskmedel i eventuella vaskdukar beräknas med utgångspunkt från **leverantörens** information om mängd vaskmedel per vikt eller yta och den totala mängden vaskduk.

Minst 95 viktprocent av de folier för folietryck, lamineringsfolier, lacker, limmer, tryckfärger samt toner och bläck som tryckeriet köpt in/tagit emot inom respektive kategori och tryckmetod under det senaste året måste uppfylla kraven. Tryckfärg, toner och bläck räknas till samma kategori. För tryckfärger, lim och lack finns en alternativ bagatellgräns på 10 kg per år, per kategori och tryckmetod som inte behöver uppfylla kraven.

För vaskmedel, fuktvattentillsatser och algborttagningsmedel samt övriga kemikalier för framställning av film och tryckformar måste 95 viktprocent inom varje kategori för de årligen inköpta/mottagna mängderna uppfylla kraven i varje tryckmetod. Algborttagningsmedel och kemikalier för framställning av film och tryckformar räknas till samma kategori. Dessutom finns det en alternativ bagatellgräns på 0,1 kg per ton produkt inom varje kategori och tryckmetod av dessa kemikalietyper som inte behöver uppfylla kraven.

Om en kemikalie eller ett material används i samband med mer än en tryckmetod kan tryckeriet lägga ihop mängderna i den aktuella kategorin för de olika tryckmetoderna och med utgångspunkt från detta beräkna uppfyllandet av bagatellgränserna (t.ex. lim).

Man kan utföra justeringar för inköpta/mottagna mängder kemikalier/ material som inte har använts under året genom att ladda upp lagersaldon för respektive kemikalie/material vid årsslutet.

Företagets lager får maximalt innehålla 5 viktprocent av de gamla kemikalier- na/materialen som inte uppfyller kraven som beräknats för de årliga inköpen inom respektive kategori och tryckmetod. Gamla kemikalier är kemikalier som köpts in/mottagits under tidsperioden innan den senaste årsredovisningen.

My Swan Account innehåller information om kontrollerade kemikalier och material.

För att få en kemikalie införd i My Swan Account måste leverantören eller tillverkaren av kemikalien/materialet fylla i och skicka in intyget som finns i bilaga 1. Det ifyllda intyget kan skickas direkt till Nordisk Miljömärkning.

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse som uppfyller kraven ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ✉ Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja kemikalier från en lista och ange kemikalier och material som inte finns i My Swan Account. Skriv in mängderna samt ladda upp redogörelser/ listor från leverantörerna om handelsnamn och inköpt mängd under året. Ladda upp beräkningar som underlag för eventuella justeringar baserade på lagersaldon. Kemikalie- och materialleverantörerska använda den elektroniska ansökningshjälpen för leverantörer i My Swan Account för att få sina kemikalier och material kontrollerade.

06 Självhäftande lim

Självhäftande **lim**, som bl.a. används på **kuvert**, får inte störa återvinningsprocessen. Limmet ska vara testat enligt INGEDES testmetod nr 12.

Självhäftandelims som endast används på lamineringsfolier, som klister eller för etiketter och klistermärken omfattas inte av detta krav.

För att ett självhäftande lim ska kunna registreras i My Swan Account måste en testrapport bifogas som visar resultatet "good" eller "fair" för limborttagning enligt ERPC:s poängsystem baserat på INGEDES testmetod nr 12 (se anvisningarna i avsnitt 3 i bilaga 1).

Dokumentationen ska bestå av en testrapport som uppfyller kravet ovan. Limmet ska testas på en representativ typ av kuvert. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ✉ Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja lim från en lista.

07 Plastemballage och lamineringsfolier

Emballage och lamineringsfolier för **trycksaker** av **papper** får inte vara av PVC. Kravet gäller inte papperstrycksaker för användning i mycket krävande miljö (t.ex. utomhus eller hos bilverkstäder).

Dokumentationen ska bestå av ett ifyllt och undertecknat exemplar av den försäkran som finns i Bilaga 6. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ✉ Fyll i och underteckna Bilaga 6 och ladda upp en kopia i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account.

Poängmöjligheter för typ av kemikalier (totalt 20 poäng)

Sökanden kan få upp till 20 poäng totalt för P3-P6, beroende på vilka **kemikalier** som omfattas av O5 och som används för varje **tryckmetod**. Om en kemikalie används i samband med mer än en tryckmetod kan **tryckeriet** addera mängderna för alla tryckmetoderna i den aktuella kategorin och med utgångspunkt från detta beräkna en poängsumma och tilldelas den till alla berörda tryckmetoder (t.ex. lim).

P3 Tryckfärger, lacker, toner och bläck

Poäng som tilldelas för **tryckfärger, lack, toner** eller **bläck** avser sådana som används för de olika **tryckmetoderna** på **tryckeriet** och även lacker som används hos efterbehandlare som omfattas av krav O3.

Tryckfärger, lack, toner eller bläck används ej.	12
Tryckfärger, lack, toner eller bläck används (se poäng för de olika typerna i bilaga 1).	0-12
Inga kontrollerade tryckfärger, lack, toner eller bläck används, dvs. sådana som får användas upp till bagatellgränsen.	0

Om flera olika typer används beräknas poängen med utgångspunkt från en viktning av de inköpta mängderna (på årsbasis). Den del av produktionen som inte trycks (räknat på pappersförbrukningen) ska viktas med 12 poäng om man vill ha poäng för denna. Om den totala förbrukningen av tryckfärger och lacker t.ex. består av 70 % vegetabiliska färger, 10 % mineralfärger och 20 % UV-lack och man dessutom har en situation där 20 % av papperet i produktionen används till trycksaker utan färg, lack, toner eller bläck beräknas poängsumman på följande sätt: $0,80*(0,7*10+0,1*7+0,20*1)+0,20*12= 8,72$ poäng.

Viktning mellan extern och intern efterbehandling med lackering utförs med hjälp av mängden papper som använts till trycksaker som skickas till de olika efterbehandlarna och mängden papper som använts till trycksaker som lackeras internt. Om efterbehandlaren är kontrollerad och använder lacker med olika poäng använder man poängen för lacken med lägst poäng.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Se O5. Mängden papper för den del av produktionen som inte trycks ska skrivas in i My Swan Account, om poäng önskas för detta. Mängden papper för den del av produktionen som lackeras hos extern efterbehandlare ska skrivas in i My Swan Account.

P4 Lim

Poäng för **lim** avser lim som används av **tryckeriet** och av efterbehandlare som omfattas av krav O3.

Lim används ej.	3
Lim används (se poäng för de olika typerna i bilaga 1).	1-3
Inga kontrollerade limmer används, dvs. sådana som får användas upp till bagatellgränsen.	0

Lim på lamineringsfolier och lim på folier till folietryck är undantagna från beräkningen. Om flera olika typer används beräknas poängen genom viktning av inköpta mängder lim (på årsbasis). Den del av produktionen som inte limmas (beräknad på pappersförbrukningen) ska viktas med 3 poäng om man vill ha poäng för detta.

Viktning mellan extern och intern efterbehandling med limning utförs med hjälp av mängden papper som använts för trycksaker som skickas till de olika efterbehandlarna och mängden papper som använts för trycksaker som limmas internt. Om efterbehandlaren är kontrollerad och använder lim med olika poäng används poängen för det lim som ger lägst poäng. Icke kontrollerade efterbehandlare med limning ger 0 poäng.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Se O5. Mängden papper för den del av produktionen som limmas hos extern efterbehandlare ska skrivas in i My Swan Account, eller, alternativt en kvalificerad uppskattning av den andel av produktionen som inte limmas.

P5 Vaskmedel

Poäng för **vaskmedel** avser vaskmedel som används i de olika **tryckmetoderna** på **tryckeriet**.

Vaskmedel används ej	3
Vaskmedel används (se poäng för de olika typerna i bilaga 1)	0-2,5
Ej kontrollerade vaskmedel används, dvs. sådana som får användas upp till bagatellgränserna.	0

Om flera olika typer av vaskmedel används beräknas poängen med utgångspunkt från en viktning av inköpta/mottagna mängder (på årsbasis).

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ☒ Se O5. Om det inte används vaskmedel i en del av produktionen måste detta markeras i My Swan Account för att få poäng för detta.

P6 Fuktvattentillsatser

Poäng för **fuktvattentillsatser** avser fuktvattentillsatser som används i de olika **tryckmetoderna** på **tryckeriet**.

Fuktvattentillsatser används ej	2
Fuktvattentillsatser används (se poäng för de olika typerna i bilaga 1)	0-1
Ej kontrollerade fuktvattentillsatser används, dvs. sådana som får användas upp till bagatellgränsen.	0

Om flera olika typer används beräknas poängen med utgångspunkt från en viktning av inköpta/mottagna mängder (på årsbasis). Den del av produktionen som använder tryckmetoder utan fuktvattentillsatser ska viktas med 2 poäng beräknat på pappersförbrukningen, om man vill ha poäng för detta.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ☒ Se O5. Om det inte används fuktvattentillsatser i en del av produktionen måste man med utgångspunkt från pappersförbrukningen ange hur stor den delen är i My Swan Account för att få poäng för detta.

3.2 Film- och tryckformsframställning — repro

Poängmöjlighet för reproteknik (totalt 3 poäng)

P7 Film- och tryckformsframställning för tryckmetoden

Varje **tryckmetod** kan tilldelas poäng beroende på vilken teknik som används för repro.

Teknik utan film och tryckform används (t.ex. digitaltryck och fotokopiering):	3 poäng
Teknik utan varken film eller kemikalier används, t.ex. algborttagningsmedel , framkallare, efterbehandlingsmedel eller sköljvatten (t.ex. processfri Computertoplate utan framkallning eller utan förtryckmaskinen):	2 poäng
Teknik utan film med en maximal mängd förbrukade kemikalier, inklusive sköljvatten, på 1,0 kg per ton produkt per år för avyttring utan utsläpp till avlopp:	1 poäng
Övrig teknik	0 poäng

Utrustning för korrektur ska inte räknas som en del av produktionsprocessen.

Om olika typer av teknik används för samma tryckmetod får man poäng för den sämsta tekniken. Alternativt kan man vikta poäng i förhållande till pappersförbrukningen för de olika teknikerna på årsbasis. Om företaget inte har egen repro kan man få poäng för den externa **leverantör** som anlitas oftast.

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ☒ Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja tekniker från en lista och skriv in mängderna för pappersförbrukningen för teknikerna som används. Ladda upp en beräkning av hur stora mängder kemikalier och sköljvatten som använts om poäng önskas för detta.

3.3 Utsläpp till luft och vatten

Poängmöjlighet för flyktiga organiska föreningar - VOC (20 poäng)

Tryckeriet kan maximalt få 20 poäng för inköp/mottagande av **kemikalier** som omfattas av O5 (**vaskmedel**, **tryckfärger**, alkohol, övriga **fuktvattentillsatser** och så vidare) beroende på innehållet av flyktiga organiska föreningar (**VOC**) och beroende på om det finns system för uppsamling/destruktion av VOC.

Om samma kemikalie (t.ex. ett VOC-haltigt vaskmedel) används för mer än en **tryckmetod** ska tryckeriet fördela mängderna av den kemikalien i förhållande till mängderna **papper** som använts för de aktuella metoderna, såvida inte tryckeriet separat registrerar den faktiska förbrukningen för respektive tryckmetod. Kemikalier som används i efterbehandlingen fördelas efter tryckeriets tryckmetoder på samma sätt. Poäng beräknas med utgångspunkt från produktionens omfattning, **VOC-förbrukningen** och information om eventuell uppsamling/destruktion av VOC.

För heatset måste förbrukningen dessutom korrigeras med mätresultat från punktutslagning av VOC enligt anvisningarna i bilaga 7.

Information om kemikaliernas VOC-innehåll finns i My Swan Account.

P8 Utsläpp av flyktiga organiska föreningar - VOC

Varje tryckmetod kan tilldelas poäng beroende på kemikaliernas innehåll av VOC och information om eventuell uppsamling/destruktion av VOC.

Poängberäkning för VOC i kg per ton pappersförbrukning på årsbasis för tryckmetoden:

$$\text{poäng} = 2 * (10 - \text{förbrukad VOC})$$

Exempel: Om man förbrukar 5 kg VOC per ton papper och inte har uppsamling eller destruktion av VOC ser beräkningen ut så här:

$$2 * (10 - 5) = 10 \text{ poäng}$$

Tabell P8 Exempel på poäng (avrundat)

VOC (kg/ton papper)	Poäng
0	20
2	16
5	10
8	4
10	0

Se separata anvisningar om beräkning av VOC-utsläpp för bl.a. heatset och djuptryck i bilaga 7.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ✉ Se O5. För heatset och djuptryck ska sökanden ladda upp ett ifyllt Excelark för manuell beräkning. Excelarket tillhandhålls av Nordisk Miljömärkning.

Obligatoriska utsläppskrav

08 Utsläpp till luft och vatten från djuptryckerier

Djuptryckerier får maximalt släppa ut 25 mg krom (Cr-tot) och maximalt 90 mg koppar (Cu) per ton produkt. Utsläpp av krom och koppar till avlopp ska mätas efter reningsanläggningen och innan den är avloppet. Ett representativt uppsamlingsprov ska inhämtas varje månad och den årliga vattenförbrukningen i cylinderframställningsprocessen ska registreras. Minst en gång per år ska en analys test utföras av ett ackrediterat laboratorium för att bestämma den genomsnittliga halten av krom och koppar i de insamlade proverna.

Djuptryckerier måste ha en anläggning som reducerar luftemissionerna av krom-6 (Cr⁶⁺). Emissioner av krom-6 till luften får inte överstiga 5 mg/ton produkt.

Djuptryckeriet ska ha ett slutetsystem eller ett återvinningssystem för toluen för att kontrollera, mäta och registrera VOC-emissioner (kontinuerlig online-mätning) där återvinningen av toluen är minst 92 %.

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse, analysrapport samt beräkningar enligt kraven ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- ✉ Beräknade utsläppsmängder för krom och koppar per ton produkt baserat på analysresultaten och registreringen av den årliga vattenförbrukningen för cylinderframställningen samt en analysrapport ska laddas upp i ansökningshjälpen i My Swan Account.

En beskrivning av reningssystemet på platsen samt dokumentation för kontroll och registrering av krom-6-emissioner till luften ska också laddas upp. Dokumentationen ska innehålla testresultat som visar utsläppen av krom-6 i mg per ton produkt.

Beskrivningar av det slutna systemet eller återvinningssystemet samt ett ifyllt Excelark för beräkning av toluenåtervinningen ska också laddas upp. Excelarket tillhandhålls av Nordisk Miljömärkning.

3.4 Energi och koldioxidutsläpp

Obligatoriska krav för energiförbrukningen

09 Energiförbrukning

Energiförbrukningen räknat som inköpt energi i form av elektricitet, fjärrvärme/fjärrkyla och bränslen för en **tryckmetod** får inte överstiga 3 500 kWh per ton produkt och år. Dock gäller följande:

För arkoffset tryck är gränsvärdet 4000 kWh per ton produkt/år.

För digitaltryck är gränsvärdet 5000 kWh per ton produkt/år.

Energiförbrukningen för en tryckmetod beräknas med utgångspunkt från informationen på tryckeriets **leverantörs**fakturor för elektricitet, bränsle och uppvärmning i förhållande till produktionens omfattning på årsbasis.

Undantag från energigränsvärdet är tryckning med UV färger i arkoffset och tryckning med våta toner vid digitaltryckning om tryckningen utgör minst 50 viktprocent av produktionen för respektive tryckmetod.

Om tryckeriet har flera tryckmetoder och inte räknar ut energiförbrukningen för varje tryckmetod separat ska metoden för fördelning av energiförbrukningen i bilaga 7 användas. Fördelningen beräknas automatiskt i My Swan Account.

Om företaget inte kan redovisa sin elförbrukning med utgångspunkt från direkta betalningar till ett energibolag (t.ex. ett in-house-tryckeri) måste företaget installera elmätare och avläsa årsförbrukningen. Om elförsörjningen inte är central ska företaget antingen, som minimikrav, installera elmätare för alla tryckerimaskiner eller alternativt beräkna elförbrukning (Wattimmar) för tryckmaskiner som baserar sig på den eleffekt (Watt) som anges i tryckmaskinernas produktdatablad och den faktiska brukstiden (timmar). Det totala elförbrukningen (elförbrukning för tryckmaskinerna och övrig elförbrukning, exklusive elförbrukningen för uppvärmning) beräknas genom att multiplicera den avlästa elförbrukningen med en faktor på 2,86.

Om företaget inte kan redovisa sin energiförbrukning i samband med uppvärmning/kylning med utgångspunkt från direkta betalningar till leverantörerna (t.ex. ett in-house-tryckeri), och tryckeriet inte använder elektricitet för uppvärmning, ska företaget beräkna sin totala energiförbrukning genom att beräkna förbrukningen av värme på basis av byggnadens förbrukning av värme och lägga till detta till elförbrukningen. Tryckeriets andel av byggnadens totala värmeförbrukning beräknas med utgångspunkt från tryckeriets yta i förhållande till hela byggnadens uppvärmda yta. Ytor som eventuellt ska uteslutas från beräkningen måste förhandsgodkännas av Nordisk Miljömärkning. Tryckerier i Island som har uppvärmning med geotermisk energi behöver inte inkluderas i beräkningen av tryckeriets energianvändning.

Om tryckeriet använder extern efterbehandling ska en energiförbrukning på 90 kWh per ton produkt läggas till tryckeriets interna energiförbrukning såvida inte tryckeriet kan redovisa en annan energiförbrukning hos den externa efterbehandlaren. Detta gäller all extern efterbehandling, dvs. både för- och efterbehandlare som omfattas av O3 (undantaget på 5 % enligt O3 gäller inte här) och sådana som uteslutande utför mekanisk efterbehandling.

Tryckerier som säljer överskottsenergi, t.ex. i form av fjärrvärme, kan göra avdrag för den sålda energimängden.

Exempel på beräkning av energiförbrukningen för extern efterbehandling: om tryckeriet förbrukar 500 ton papper per år för order som efterbehandlas externt blir tillägget för extern efterbehandling $90 \cdot 500 \cdot (1 - 30/100) = 31\,500$ kWh, om tryckeriet har en total makulaturandel på 30 %.

Exempel på beräkning av värmeförbrukning för ett in-house-tryckeri: om tryckeriet har en yta på 2000 m² och ligger i en byggnad med en yta på 50 000 m² och har en total energiförbrukning på 500 000 kWh per år blir tryckeriets totala värmeförbrukning: $500\,000 \cdot 2\,000/50\,000 = 20\,000$ kWh per år.

Tidningstryckerier får göra avdrag för energi som förbrukas av en egen tidningsredaktion, om denna energiförbrukning kan mätas. Alternativt måste man göra kvalificerade uppskattningar/bedömningar som sedan måste godkännas av Nordisk Miljömärkning. Detta gäller även för andra tryckerier och annan verksamhet som inte är knuten till produktionen.

Energiinnehållet för olika bränslen och fjärrvärme framgår av bilaga 7.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt kravet ovan och årsbesked eller fakturor från leverantörer av el, bränsle och värme. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att fylla i el- och värmeförbruknings- samt eventuella bränslemängder. Dessutom ska det redogöras för in-house-tryckerier. Ladda också upp årsbesked eller fakturor från leverantörer av el, bränsle och värme, samt tryckmaskinens säkerhetsdatablad och brukstid om dessa har använts i beräkningen.

Poängmöjligheter för energiförbrukning och koldioxidutsläpp (totalt 20 poäng)

Sökanden får maximalt avsätta totalt 20 poäng (se P9-P10) för **energiförbrukning** och för energieffektiviseringsåtgärder inom **tryckeriet** eller för en kartläggning av koldioxidutsläppen inom leverantörskedjan.

P9 Energiförbrukning (18 poäng)

Poängberäkning för energiförbrukning i kWh per ton produkt på årsbasis:

$$\text{Poäng} = 18/2900 * (3500 - \text{energiförbrukning})$$

Energiförbrukningen beräknas enligt anvisningarna i O9.

Exempel: Om man förbrukar 850 kWh per ton produkt per år ser beräkningen ut så här:

$$18/2900 * (3500 - 850) = 16,4 \text{ poäng}$$

Tabell P9 Exempel på poäng (avrundat)

Energiförbrukning (kWh/ton produkt)	Poäng
600	18
1000	16
2000	9
3500	0

Dokumentationen ska bestå av en beräkning baserad på poängmöjligheten ovan samt årsbesked eller fakturor från leverantörer av el, bränsle och värme. Följ anvisningarna under O9 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Se O9.

P10 Energikartläggning, energikällor och koldioxidutsläpp (2 poäng)

Finns det en kartläggning av energiförbrukningen i kWh och förslag till åtgärder, t.ex. besparingsmöjligheter och kostnader samt en plan för energieffektivisering med årligt mätbara mål. Kartläggningens skaredovisa den totala förbrukningen av värme/bränsle och elektricitet. Redovisningen kan beräknas med utgångspunkt från några av de mest energiförbrukande aktiviteterna, t.ex. tryckmaskiner, ventilation och fläktar, belysning och elektronisk utrustning. Kartläggningen får inte vara äldre än 5 år.	2 poäng
Har tryckeriet ett giltigt certifikat/besked från en leverantör avseende inköp av förnybara energikällor som täcker 100 % av elförbrukningen	2 poäng
Har tryckeriet ett giltigt certifikat/besked från en leverantör avseende inköp av förnybara energikällor som täcker 100 % av värmeförbrukningen	2 poäng
Finns det en kartläggning av koldioxidutsläppen i leverantörskedjan enligt Intergrafs rekommendationer från 2010 eller senare (Intergraf recommendations on CO ₂ emissions calculation in the printing industry, 8th February 2010, www.intergraf.eu).	2 poäng

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt kravet ovan samt tillhörande planer, rapporter eller certifikat. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökningshjälpen fylls i.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja lämpligt alternativ och ladda upp kartläggningen och planen för energieffektivisering, kartläggning av koldioxidutsläppen eller certifikat från en leverantör som bekräftar inköp av el eller värme från förnybara energikällor.

3.5 Avfall

Obligatoriskt krav på avfallsplan

O10 Avfallsplan

En **avfallsplan** som underlättar källsortering och godkänd avyttring ska utarbetas för **tryckeriet**. Planen ska ange avfallsfraktioner från produktionsprocessen och vem som ska hämta avfallet.

De fraktioner och upplysningar som normalt ska framgå av planen finns i Bilaga 2 och ingår också i ansökningshjälpen i My Swan Account.

Underlag för avyttringen, t.ex. faktura eller årsbesked från avfallshanterare eller liknande, ska finnas på tryckeriet.

Dokumentationen ska bestå av en plan enligt kravet ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account. Om tryckeriet är miljöcertifierat (ISO 14001, EMAS) eller har miljögodkännande från myndigheterna räcker det med att ladda upp avfallsplanen från systemet tillsammans med miljöledningscertifikatet/miljögodkännandet.

Poängmöjligheter för avfallsminimering (totalt 10 poäng)

Sökanden kan tilldelas upp till totalt 5 poäng för P11 i varje enskild tryckmetod och upp till 5 poäng för P12, för minimering av fast och flytande **avfall** på **tryckeriet**.

P11 Avfallsminimering (totalt 5 poäng)

Används någon av följande tekniker för minimering av färgspill i produktionen av trycksaker : automatisk pumpning från tank, trumma eller liknande, kammarrakel eller automatisk överföring från färg-, toner- eller bläck patroner. Om man även använder färgburkar viktas dessa med 0 poäng i förhållande till inköpt/mottagen vikt:	5 poäng
Används teknik för återvinning av använt sköljvatten eller fuktvatten som inte längre kan recirkuleras (t.ex. förångare):	5 poäng
Återanvänds tvättvatten/sköljvatten för utspädning av ny tryckfärg (t.ex. system för sköljvatten för utspädning av ny vattenbaserad tryckfärg för flexo):	5 poäng
Används annan teknik som gör att det inte uppstår fuktvattenavfall och/eller tvättvattenavfall (t.ex. omfattande filtrering av fuktvatten eller tryckmaskiner utan recirkulerande fuktvatten, exempelvis torr-offset och digitaltryck):	5 poäng
Filtreras fuktvatten och/eller tvättvatten innan det leds till avlopp (t.ex. med kolfilter eller partikelfilter):	2 poäng
Recirkuleras tvättvattnet (t.ex. automatisk tvättning):	1 poäng

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja den teknik som passar bäst.

P12 Osorterat avfall (5 poäng)

Beräkna poäng för blandat **avfall** i kg per ton produkt (osorterat fast avfall som går till förbränning eller deponi) med följande formel:

$$\text{Poäng} = 5 - \frac{\text{mängden blandat avfall}}{4}$$

Om hushållsavfall kan räknas för sig kan det dras av.

Exempel: Om man har 10 kg blandat avfall per ton produkt ser beräkningen ut så här:

$$5 - \frac{10}{4} = 2,5 \text{ poäng}$$

Tabell P12 Exempel på poäng (avundat)

Blandat avfall (kg/ton produkt)	Poäng
0	5
5	4
10	3
15	1
20	0

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan och en års-sammanställning över de osorterade mängderna från avfallstransportören. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att skriva in mängderna. Ladda upp en års-sammanställning över de osorterade mängderna från avfallstransportören.

3.6 Miljömärkta produkter

Poängmöjlighet för miljömärkta produkter (totalt 3 poäng)

Sökanden kan maximalt få 3 poäng för användning av miljömärkta produkter (varor eller tjänster) som används på företaget. Kravet ingår för att ge bättre kännedom om grön inköspolitik.

P13 Miljömärkta varor och tjänster

Tvättas minst 90 viktprocent av alla använda trasor eller 90 viktprocent av alla smutsiga arbetskläder på ett Svanenmärkt tvätteri	2 poäng
Genereras minst 90 viktprocent av produktionen (räknat på pappersförbrukningen) med Svanenmärkta tonerkassetter och/eller med Svanenmärkta kopieringsmaskiner/digitala tryckmaskiner	2 poäng
Används minst 90 viktprocent Svanenmärkt eller EU Ecolabel-märkt industritorkpapper i tryckprocessen (handtorkning på toaletter och liknande ingår inte)	1 poäng
Används minst 30 %, av minst en av följande produkttyper: tonerkassetter, datorer, skrivare, kopieringsmaskiner eller andra kontorsmaskiner på kontoret som är Svanenmärkta, EU Ecolabel-märkta eller märkta med Blå ängeln eller Eco Mark räknat på inköpskostnaderna för respektive produkttyp	1 poäng
Används minst 90 viktprocent, av minst en av produktkategorierna Svanenmärkta eller EU Ecolabel-märkta arbetskläder eller trasor i produktionen	1 poäng

Används minst 50 viktprocent Svanenmärktavaskmedel i produktionen	2 poäng
Används andra Svanenmärkta eller EU Ecolabel-märkta varor eller tjänster i produktionen efter godkännande från Nordisk Miljömärkning	1 poäng
Används minst 90 % Svanenmärkta eller EU Ecolabel-märkta förbrukningsartiklar från minst två av följande produktkategorier på andra ställen än i produktionen inom företaget: kopieringspapper, handtvål, toalettpapper och rengöringsmedel räknat på inköpskostnaderna för respektive produkttyp. Övriga kategorier kan ingå efter godkännande av Nordisk Miljömärkning.	0,5 poäng

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse och eventuella beräkningar enligt poängmöjligheten ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja det alternativ som passar bäst och ange namn och tillverkare för de miljömärkta produkterna/tjänsterna och eventuella beräkningar.

3.7 Arbetsmiljö

Obligatoriska krav på lösningsmedel

O11 Punktutsugning

Alla tryckmaskiner med fler än 2 tryck-/lack-verk/enheter måste ha punktutsug om **VOC-förbrukningen** för den aktuella **tryckmetoden** överstiger 9 kg per ton produkt årligen.

För beräkning av VOC-förbrukningen, se P8. Om tryckeriet fastställer VOC-förbrukningen per tryckpress behöver tryckeriet bara installera punktutsug för tryckmaskiner som förbrukar mer än 9 kg per ton produkt årligen. Om tryckmaskinen är inkapslad och utformad som en del av maskinen och har centralt utsug (t.ex. vissa digitala tryckmaskiner) behöver man inte installera utsug vid varje tryckverk.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt kravet ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Se P8. Dessutom ska en beskrivning av installerad utsug laddas upp i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account om gränsvärdena överskrids. Om man vill göra beräkningen per tryckpress måste även den laddas upp.

Poängmöjligheter för arbetsmiljöteknik (totalt 3 poäng)

P14 Arbetsmiljöteknik

Använd punktutsug eller liknande i tryckmaskinens matningssystem, i minst en av tryckpressarna som används i produktionen, för att begränsa halterna av pappersdamm och partiklar i luften	1 poäng
Används punktutsugning eller liknande vid alla skärmaskiner i efterbehandlingen, eller åtminstone vid de två största, för att begränsa halterna av pappersdamm och partiklar i luften	1 poäng
Finns en extern arbetsmiljörevision för tryckeriet som inte är äldre än tre år och redogör för planerad och genomförd uppföljning. Revisionens kaminstomfatta en generell bedömning av pappersdamm, lösningsmedelsexponering, buller, ergonomi och tunga lyftsamtsärskilt utvärdera tvättning av gummidukar/valsar och rengöring av färgkar, byte av tryckformar , behandling av tryckformar (t.ex. gummering/rengöring) samt rengöring och underhåll av tryckverk	2 poäng

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt poängmöjligheten ovan och eventuellt en plan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att välja den lämpligaste tekniken. Om poängföre extern arbetsmiljörevision önskas måste en kopia av revisionsrapporten eller liknande laddas upp.

3.8 Vatten

Poängmöjligheter för vattenförbrukning (2 poäng)

P15 Vattenförbrukning

Vattenförbrukning (l/ ton produkt)	Poäng
Upp till 500	2
500 - 2000	1
Över 2000	0

Efter en bedömning av Nordisk Miljömärkning kan avdrag göras för tryckeriets vattenförbrukning om den inte är knuten till tryckeriets drift och om vattenförbrukningen kan mätas separat. Tryckeriets drift omfattar samma saker som ingår i tryckeriets **energiförbrukning** – se detta ord i ordlistan.

Dokumentationen ska bestå av en beräkning enligt poängmöjligheten ovan och en års-sammansättning över vattenförbrukningen från **leverantören**. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account genom att skriva in mängderna och ladda upp en års-sammansättning över vattenförbrukningen från leverantören.

4 Tryckkvalitet

Poängmöjligheter för tryckkvalitet

P16 Tryckkvalitet

Harföretaget ett certifierat kvalitetssystem för tryckkvaliteten enligt systemstandard ISO 12647 eller en standard som bygger på ISO 12647	1 poäng
--	---------

Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt poängmöjligheten ovan och en kopia av certifikatet. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

- Fyll i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account och ladda upp en kopia av certifikatet.

5 Sammanräkning av poäng

Tryckeriet måste uppnå ett visst antal poäng för var och en av de **tryckmetoder** som används. Tabellen nedan visar hur många poäng som krävs för respektive tryckmetod.

Tabell 5 Poäng för olika tryckmetoder

Tryckmetod	Minimipoäng
Arkoffset	63
Tidningstryck med coldset	90
Blankettryck med coldset	68
Coldset-rotation (utom tidnings- och blankettryck)	78
Heatset-rotation	68
Djuptryck	76
Flexotryck (utom kuvertproduktion med flexotryck)	85
Digitaltryck	79
Kuvertproduktion med flexotryck	80

* För att räkna ut minimipoängen för arkoffset, där emballageoffset ingår, ska följande formel användas:

$$\text{Poäng} = 0,18 \times \text{viktprocentandel arkoffset} + 45$$

Procentandelen för arkoffset räknas ut från totalen, där totalen är summan av pappersförbrukningen (ton) för ark- och emballageoffset.

Undantag från minimipoängen är tryckning med UV färger i arkoffset och tryckning med våta toner vid digitaltryckning om tryckningen utgör minst 50 viktprocent av produktionen för respektive tryckmetod.

Kuvertproduktion med och utan tryck på insidan hanteras som kuvertproduktion med flexotryck. Andra trycksaker utan tryck (t.ex. post-it-blad eller block utan tryck) omfattas av samma tryckmetod som omslaget, eller en annan del av trycksaken, är tryckt med. Kopieringstjänster ingår i digitaltryck. Endast kopieringstjänster som företaget erbjuder till försäljning ingår, kopiering för internt bruk ingår alltså inte.

Dokumentationen ska bestå av en poängberäkning enligt poängmöjligheterna i kriterierna.

My Swan Account beräknar antalet poäng för varje tryckmetod med utgångspunkt från informationen som sökanden skriver in.

6 Övriga krav

Följande rutiner måste vara införda för att säkerställa att Svanenkraven uppfylls.

De rutiner och instruktioner som ska användas för att uppfylla kraven nedan på miljöledning (M1-M8) finns i Bilaga 3 och ingår också i My Swan Account.

M1 Lagstiftning och myndighetskrav

Sökandens ska säkerställa att gällande lagstiftning, däribland bestämmelser om säkerhet, arbetsmiljö, yttre miljö, **kemikalier** och eventuella myndighetstillstånd för produktionen och hanteringen av **trycksaker**, följs.

Dokumentationen består av det undertecknade ansökningsformuläret. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Underskrivet ansökningsformulär. Om tryckeriet släpper ut krom, koppar (t.ex. djuptryckerier) eller silver måste tryckeriet ladda upp en kopia av myndighetstillståndet för utsläpp till den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account.

- M2 Organisation och ansvar**
Sökanden måste säkerställa att det finns en organisationsstruktur som garanterar att kraven i miljömärkningskriterierna fortlöpande uppfylls. En kontroll- eller kvalitetsansvarig och en kontaktperson för miljömärkningen ska utses. Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt kravet ovan. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.
- ✉ Ladda upp en skriftlig redogörelse för kravet till My Swan Account (se exempel i Bilaga 3).
- M3 Ändringar, avvikelser, reklamationer**
Sökanden måste säkerställa att det finns rutiner för ändringar, avvikelser och reklamationer och för rapportering till Nordisk Miljömärkning. Dokumentationen ska bestå av kopior av rutiner och instruktioner enligt kravet ovan. Följ anvisningarna under M2 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.
- ✉ Se M2.
- M4 Dokumentation av ansökan**
Sökanden ska se till att all dokumentation som rör ansökan och den löpande kontrollen av kraven finns samlad på ett ställe. Dokumentationen kan vara fysisk eller elektronisk. Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt kravet ovan. Följ anvisningarna under M2 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.
- ✉ Se M2.
- M5 Journalföring**
Företaget ska garantera någon form av journalföring av dokumentationen som ligger till grund för uppfyllandet av miljömärkningskraven. Journalföringen ska säkerställa att företaget alltid har kontroll över dokumentationen som visar att miljömärkningskraven är uppfyllda.
Om företaget har ett godkänt miljöledningssystem (ISO eller EMAS) som omfattar den **tryckning** som ska miljömärkas kan information från en miljögenomgång eller miljöredogörelse hämtas därifrån och användas som journal. Detta gäller om data upprättas med samma metoder som i det här dokumentet.
Detta gäller även om verksamheten har miljöredovisning, miljörapporter eller liknande.
Dokumentationen kan exempelvis bestå av specifikationer från **leverantörer**, inköpsfakturer, leverantörslistor eller utskrifter från bokföringssystem. Den kan också bestå av uppgifter som är sparade i elektronisk form om säkerhetskopiering regelbundet utförs. Dokumentationen ska sparas under hela giltighetstiden för licensen. Ibland finns det krav på korrigerande av lagerdifferens. I så fall ska dokumentationen även innehålla resultatet av lagerinventeringar för början och slutet av perioden.
Om **tryckeriet** saknar dokumentation för förbrukningen som omfattar ett helt år kan tryckeriet avtala med Nordisk Miljömärkning om att begränsa tidsperioden till 3 månader.
Dokumentationen ska bestå av en redogörelse enligt kravet ovan. Följ anvisningarna under M2 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.
- ✉ Se M2.

M6 **Upprätthållande av licens**
Tryckeriet ska löpande säkerställa att kraven i kriterierna uppfylls. Minst en gång per år (senast 6 månader efter räkenskapsavslutning) ska en intern genomgång av verksamheten göras.

Nordisk Miljömärkning kan be om rapporter från tryckeriets interna genomgång och genomföra kontroller av ett urval eller samtliga krav. Information om kontrollen ges i förhand.

Rutin för upprätthållande av licens.

M7 **Utbildning**
Alla som deltar i den dagliga verksamheten ska få nödvändiga kunskaper för att säkerställa att Svanenkraven uppfylls.

Dokumentationen ska bestå av kopior av rutiner och instruktioner enligt kravet ovan. Följ anvisningarna under M2 om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Se M2.

M8 **Marknadsföring**
Kravet är borttaget enligt beslut av Föreningsstyrelsen den 17 november 2014.

6.1 Särskilda krav för placering av Svanenloggan på trycksaker

För **trycksaker** som ska förses med miljömärket gäller följande krav: M9-M13. Inlagor i t.ex. tidskrifter och dagstidningar behöver endast uppfylla kraven om Svanenloggan ska finnas på inlagan.

M9 **Papper**
Minst 90 % av den Svanenmärkta trycksakens totala vikt ska bestå av **kontrollerat** eller Svanenmärkt **papper**. EU Ecolabel-märkt papper kan användas om det finns dokumentation som visar att papperet även uppfyller Svanens krav för kontrollerat papper. För **böcker**, mappar, **pärmar**, block, häften och **blanketter** är kravet 80 %.

Se kontrollerade och Svanenmärkta papperskvaliteter i My Swan Account och EU Ecolabel-märkt papper på hemsidan för EU Ecolabel.

För att få en papperskvalitet kontrollerad och införd i My Swan Account måste pappersproducenten dokumentera att kraven enligt anvisningarna i Bilaga 5 är uppfyllda. Av Bilaga 5 framgår också vilka krav som ska dokumenteras om papperet redan är EU Ecolabel-märkt.

Inlagor som är fixerade räknas som en del av en trycksak.

Dokumentationen ska bestå av den ifyllda och undertecknade försäkran som finns i Bilaga 6. Följ anvisningarna nedan om hur man använder den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account när ansökan fylls i.

Ladda upp en kopia av den ifyllda och undertecknade bilaga 6 till den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account. Giltigt licensbevis för papper märkt med EU Ecolabel ska också laddas upp om de inte har dokumenterats under P1. Ett giltigt licensbevis består av en bilaga med handelsnamn från ett giltigt licensavtal eller giltigt certifikat där handelsnamnet framgår.

M10 **PVC**
Den Svanenmärkta **trycksaken** får inte innehålla PVC.

Dokumentation: Se M9.

Se M9.

- M11 Parfym**
Parfym/doft (t.ex. doftlack) får inte tillsättas Svanenmärkta trycksaker. Kravet omfattar inte förpackade produktprover med parfym som bifogas en trycksak eller avtagbara skrapprover.
Dokumentation: Se M9.
- ☒ Se M9.
- M12 Tryckerier och efterbehandlare**
Alla tryckerier som anlitas för produktion av trycksaker som ska bära Svanenmärket genom tryckning med tryckfärg måste ha licens för Svanenmärket. Alla externa efterbehandlare som omfattas av O3 måste vara kontrollerade.
Dokumentation: Se M9.
- ☒ Se M9.
- M13 Spårbarhet**
Om tryckeriet endast Svanenmärker en del av produktionen ska order för påtryckning av Svanenmärket märkas tydligt så att de kan skiljas från andra order. Det ska också framgå tydligt vilka papperskvaliteter och underleverantörer som använts samt hur Svanenloggan har återgivits på trycksaken (t.ex. med hjälp av ordersedel eller orderpåse).
Dokumentation: Se M9.
- ☒ Se M9.

Efterkontroll

Efterkontrollen kan omfatta alla krav i kriteriedokumentet och genomföras i större eller mindre omfattning under licensens giltighetstid. Ansvaret för att genomföra en sådan kontroll ligger hos miljömärkningsorganisationen.

För tryckerier och leverantörer kan det normalt handla om att:

- uppmana tryckeriet att skicka in den senaste årsredovisningen (M6)
- kontrollera att ansvarsfördelningen är aktuell (M2) och att berörda medarbetare har fått nödvändig utbildning (M7)
- kontrollera hos tillsynsmyndigheterna om tryckeriet/leverantören har anmärkningar när det gäller att följa lagstiftningen.
- kontrollera att kontrollerat/Svanenmärkt papper används för Svanenmärkta order.
- kontrollera att tryckeriets emballage och material som ingår i Svanenmärkta order inte består av PVC (M10).

Regler för Svanenmärkning av tjänster

För att enkelt kunna identifiera Svanenmärkta tjänster, ska licensnumret samt en beskrivande undertext skrivas ut tillsammans med Svanenmärket.

Den beskrivande undertexten för 041 Tryckerier, trycksaker, kuvert och andra förädlade pappersprodukter är enligt följande:

- För tryckeriet som helhet: **Tryckeri**
- För Svanenmärkta trycksaker som tillverkats på ett Svanenmärkt tryckeri: **Trycksak**

Mer information om regler, avgifter och grafiska riktlinjer finns på www.svanen.se/regelverk/

Svanenmärkta trycksaker

Om tryckeriet eller tryckeriets kunder vill ange att en trycksak är Svanenmärkt kan man sätta miljömärket på trycksaken eller på trycksakens emballage (se dock begränsningarna angående svanenmärkt emballage sist i detta avsnitt). Alternativt kan man skriva att trycksaken är Svanenmärkt utan att använda logotypen – och bara ange licensnumret.

Observera att det finns särskilda krav för alla trycksaker som ska föras med miljömärket (se avsnitt 6.1). En eller flera av följande tilläggstexter ska användas:

Danska:	Tryksag
Svenska:	Trycksak
Finska:	Painotuote
Norska:	Tryksak
Isländska:	Prentgripur
Engelska:	Printed matter

För kuvert ska tilläggstexten vara ”Kuvert” på danska och motsvarande på övriga språk.

Om licensinnehavaren vill använda en annan beteckning än trycksak som tilläggstext eller ett annat språk än de nämnda ska detta godkännas i förväg av Nordisk Miljömärkning.

Svanenlogotypen får inte användas på emballagepapper och pappkartonger om det innebär risk för förväxling av vad som är miljömärkt.

Kuvert och andra trycksaker som marknadsförs av flera tryckerier/producenter, får marknadsföras som Svanenmärkta om alla tryckerier/producenter som är inblandade också är Svanenmärkta. På motsvarande sätt kan samma trycksaker med exakt samma handelsnamn inte marknadsföras i de nordiska länderna med både en Svanenmärkt variant och en utan.

Hur länge gäller licensen?

Nordisk Miljömärkning beslutade om version 5 av kriterierna för tryckerier den 15 december 2011 och de gäller fram till den 31 december 2014.

På sekretariatsledarmötet den 15 maj 2013 beslutades det om tillfälliga ändringar av kravet för papper samt ett antal språkliga justeringar. Ändringarna påverkade krav O4, P1 och M9. Samtidigt förlängdes kriteriernas giltighetstid med 3 år. Ny version är 5.1 och den är giltig till 31 december 2017.

På sekretariatsledarmötet den 13 november 2013 antogs ändringar av krav på kemikalier O5: bläck som används för adressering, limprodukter som innehåller isocyanater (PUR lim) och koboltföreningar som används som sickativ i tryckfärger undantas från kravet.

Det antogs också redaktionella ändringar, förtydligande av kravet på 75% av tryckeriets ekonomisk omsättning (O1), en möjlighet att uppskatta fördelningen av pappret mellan tryckmetoder för papper som används i flera tryckmetoder (O1), en fördelningen av poäng för Svanenmärkta vaskmedel (P13), en justering av när årsredovisningen ska vara klar (M6), en fördjupning av definition av pappersmakulatur i relation till tidningarnas retur från butiker (Ordförklaring) och en fördjupning av kravet till märkets användning (Miljömärkets användning). Den nya versionen heter 5.2 och är giltig till den 31 december 2017.

På sekretariatsledarmötet den 11 december 2013 antogs justeringar i O4, P1 och M9, så att Svanenmärkt/kontrollerat papper/papperskuvert och papper märkt med EU Eco-label (i en Svanenmärkt trycksak) kan användas så länge kriterierna för Svanenmärkt papper (v.3)/kuvert (v.4) är giltiga. Den nya versionen heter 5.3 och är giltig till den 31 december 2017.

På sekretariatsledarmötet den 19 februari 2014 antogs justeringar av kravet på kemikalier O5: bläck (till storformat och UV- bläck) undtas kravet med vissa förutsättningar. Bläcken som är undantagna får inte ingå i Svanenmärkta trycksaker. Kemikalier till film- och tryckformsframställning undantogs också från kravet om klassificering med R43 och/eller R52/53. Den nya versionen heter 5.4 och är giltig till den 31 december 2017.

Föreningsstyrelsen antog den 13 maj 2014 justeringar av krav O1, krav på papper (P1), krav på kemikalier O5 och utsläpp av VOC (P8) samt energikrav (O9 och P9). I krav O1, preciserades beräkningssätt för vissa tryckmetoder (för kuvertoffset, om tryckmetoden utgör mindre än max 5 % av tryckeriets totala produktion). Möjlighet att Svanenmärka tryckeriet då omsättningen av andra produkter än papper utgör över 25 % justerades också. I krav på papper (P1) kan total uppnädd papperspoäng viktas med faktor 1,75 fram till 31 december 2015. I krav på kemikalier sänktes bagatellgränsen för produktkemikalier från 99 % till 95 % och tryckfärger, toner, bläck gjordes till en kategori. Dessutom justerades krav på EDTA i kemikalier till film- och tryckformsframställning och klassificeringen av våt toner där mineraloljor ingår. I krav på utsläpp av VOC (P8) preciserades beräkningssättet till ”per ton papper”. I energikravet justerades gränsvärdet för digitaltryck och arkoffset samt ekvationen för energipoäng. Ett alternativ till mätning av elförbrukning infördes också. Den nya versionen heter 5.5 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska kriteriegruppens antog den 27 november 2014 en ändring av kravet på kemikalier O5: koboltföreningar som används som sikkativ i i övertrycks-lack undantas kravet. Den 17 november 2014 beslutade Föreningsstyrelsen att ta bort krav M8 Marknadsföring. Den nya versionen heter 5.6 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska kriteriegruppen antog per capsulam den 11 februari 2015 en ändring av kravet på kemikalier O5; t.o.m. 31 december 2015 undantas koboltkomplexfärger i folier till folietryck och UV-bläck i inkjet-maskiner kravet. Den nya versionen heter 5.7 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska kriteriegruppen antog per capsulam den 13 maj 2015 att emballageoffset ingår i arkoffset. Det infördes även en formel för beräkning av minimipoäng för arkoffset och det sattes en maxgräns på att 50 viktprocent av tryckeriets arkoffset får vara emballagetryck.

Föreningsstyrelsen antog den 15 december 2015 justeringar av kravet på papper (P1) och kravet på kemikalier (O5). I kravet på papper (P1) kan total uppnådd papperspoäng viktas med faktor 1,5. I kravet på kemikalier (O5), har undantaget för koboltkomplexfärger i folier till folietryck och UV-bläck i inkjet-maskiner gjorts permanent i denna generation av kriterierna. Den nya versionen heter 5.9 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska kriteriegruppen antog den 1 juni 2016 att kemikalier till film- och tryckformsframställning undantas från kravet om klassificering med H373 och/eller H411. Den nya versionen heter 5.10 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska Kriteriegruppen antog den 11 oktober 2016 att tryckerier i Island som har uppvärmning med geotermisk energi inte behöver inkludera den i beräkningen av tryckeriets energianvändning (O9 och P9). Samtidigt uppdaterades rutinerna för upprätthållande av licens i kravet för årsredovisning (M6). Den nya versionen heter 5.11 och är giltig till den 31 december 2017.

Nordiska kriteriegruppen beslutade per capsulam den 21 december 2016 att förlänga kriterierna med 18 månader till den 30 juni 2019. Den nya versionen heter 5.12 och är giltig till den 30 juni 2019.

Nordiska kriteriegruppen beslutade den 14 mars 2018 att förlänga kriteriernas giltighetstid med 21 månader till och med den 31 mars 2021. Till denna version beslutade Nordiska kriteriegruppen den 19 juni 2018 även om ett antal justeringar. Dessa omfattar ett alternativt gränsvärde av tryckeriets ekonomiska omsättning och om emballagetryck i olika tryckkategorier i krav O1, undantag för torroffsetfärger i krav O5 på kemikalier, och ett undantag från minimipoängen och energigränsvärdet i krav O9 för tryckning med UV färger i arkoffset och tryckning med våta toner vid digitaltryckning. Den nya versionen heter 5.13 och är giltig till den 31. mars 2021.

Nordisk Miljömärkning beslutade den 5 mars 2019 att undanta mjukgörare i latexbläck från kravet om tillsatser av poly- eller perfluorinerade alkylatföreningar i generation 5, men inte i kommande generation 6. Den nya versionen heter 5.14 och är giltig till den 31. mars 2021.

Nordisk Miljömärkning beslutade den 16 december 2019 att förlänga kriteriernas giltighetstid med 15 månader till och med den 30 juni 2022. Den nya versionen heter 5.15.

Nordisk Miljömärkning beslutade den 4 maj 2021 att förlänga kriteriernas giltighetstid med 8 månader till och med den 28 februari 2023. Den nya versionen heter 5.16.

Den 21 september 2021 beslutade Nordisk Miljömärkning att justera bilaga 1 (kemikalier och material) gällande isothiazolioner i 1.1 klassificerade kemikalier och 1.2 Särskilt problematiska innehållsämnena. Den nya versionen heter 5.17.

Miljömärkningslicensen är giltig så länge kriterierna följs och så länge kriterierna är giltiga. Kriterierna kan förlängas eller justeras. I så fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren får besked om detta.

Senast 1 år innan kriterierna löper ut meddelar Nordisk Miljömärkning vilka kriterier som ska gälla efter förfalldatum. Licensinnehavaren får på så sätt möjlighet att förnya licensen.

Nya kriterier

I framtida kriterier kommer Nordisk Miljömärkning att följa utvecklingen och skärpa kraven för totalpoängen i förhållande till de nya marknadsnivåerna.

Nordisk Miljömärkning kommer också att bl.a. bedöma möjligheterna att införa:

- En funktionell enhet baserad på yta
- Krav för andra tryckmaterial än papper
- En justering av poängformeln för kontrollerat/miljömärkt papper så att poängen bättre speglar viktningsfaktorerna för olika papperstyper
- En lägre bagatellgräns för processkemikalier
- Krav för kemikalieklassificering som gäller på ämnesnivå
- Krav för tryckfärger som eliminerar problematiska ämnen i material tillverkade av återvinningspapper
- En kvantitativ CO₂-parameter
- Förbud för parfym i alla trycksaker eller i trycksaker avsedda för barn

Ordförklaringar och definitioner

Ord	Förklaring eller definition
Algborttagningsmedel	Kemikalier som ska förhindra algväxt och liknande i recirkulerande system i tryckproduktionen.
Alkylfenoletoxilater som och derivat av dessa.	En grupp kemiska ämnen som kan finnas i kemikalierna och bildar det hormonstörande ämnet alkylfenol vid nedbrytning i naturen.
Aromatiska föreningar	Aromatiska föreningar kan förekomma i mindre utsträckning i kemikalier på tryckerier. "Aromatisk" anger föreningens kemiska uppbyggnad.
Avfall	Allt flytande och fast avfall som lämnar tryckeriet och som är förknippat med tryckeriets verksamhet förutom sanitärt avloppsvatten. Färdiga trycksaker och halvfabrikat räknas alltså inte som avfall. Det innebär att följande betraktas som avfall: alla vätskor som fraktas bort för kontrollerad avyttring eller återvinning och återanvändning, spillvatten från processen, förbrukade tryckformar, makulatur, blandat avfall, osv.
BCF	Står för Bio Concentration Factor. Ett biologiskt mått på ett kemiskt ämnes förmåga att lagras i näringskedjan. Det motsvarar bioackumulerbarheten för ett ämne. Om BCF är 100 eller högre är det potentiellt bioackumulerbart.
Blankett	En blankett är ett fysiskt dokument i form av ett formulär som används till strukturerad inhämtning av information, vanligen med hjälp av namngivna och kategoriserade fält. I detta dokument är blanketterna gjorda av papper.
Bläck	Alla kemikalier, utom toner, som används till att överföra en bild eller text till tryckmediet vid digitaltryckning och som används till produktion av trycksaker till kund.
Böcker	Tråd- och/eller limbundna trycksaker med hårt eller mjukt omslag, som ska ha lång livslängd, t.ex. läroböcker, skönlitteratur, fackböcker, rapporter, kalendrar med omslag, handböcker och pocketböcker. Exempel på trycksaker som inte är böcker är bl.a. tidskrifter, broschyrer, magasin, kataloger som ges ut regelbundet (t.ex. årligen) och årsredovisningar. Sådana trycksaker har kort livslängd.
EDTA och dess salter	En grupp kemiska föreningar som kan förekomma i kemikalierna på tryckeriet. Förkortningen står för etylendiamin-tetraättisyra (engelska: ethylene-diamine-tetra acetic acid).
Emballage	Produkter som används till paketering, förvaring, skydd, presentation och transport av varor. Detta dokument omfattar emballage tillverkat av papp och kartong i samband med definition av tryckmetoder. Observera att det är ett separat krav för plastemballage.
Energiförbrukning	Energi omfattar alla inköp av elektricitet, fjärrvärme, bränslen för stationära förbränningsanläggningar osv. inom tryckeriet, räknat som kWh inköpt energi på årsbasis per ton produkt. Hela produktionen, i form av prepress, tryckning och efterbehandling, ingår alltså, men även andra delar/funktioner inom tryckeriet, bl.a. kemikalielager, pappers- och produktlager, ventilation, belysning, intern rening av vatten och emissioner samt kontor, toaletter omklädningsrum och andra gemensamma utrymmen. Eventuella bränslen för tryckeriets fordon ingår inte i denna parameter.

Folier för folietryck	Pigment som ofta har metalliskt utseende eller hologram-effekt på underlagsfolie. Folien stansas ut och pigmenten överförs till tryckmaterialet i speciella maskiner. Processen kallas för folietryck, folieprägling, värmeprägling eller hot stamp.
Ftalater	En grupp kemiska föreningar som kan förekomma i kemikalierna på tryckeriet. Kemiskt är ftalater uppbyggda av ftalsyraestrar (1,2-benzendikarboxylsyra).
Fuktvattentillsatser	Kemikalier som tillsätts i fuktvattnet. Det kan t.ex. vara alkohol (IPA, isopropylalkohol) eller andra kemikalier med liknande funktion. Det kan också vara kemikalier som tillsatts i fuktvattnet som mjukgörare.
Förnybara energikällor	<p>Förnybara icke-fossila energikällor: vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraft, biobränsle, deponigas, gas från reningsanläggningar och biogas.</p> <p>Biobränsle är den biologiskt nedbrytbara fraktionen av produkter, avfall och rester från jordbruk (både vegetabiliska och animaliska), skogsbruk och liknande industrier samt den biologiskt nedbrytbara fraktionen av industriavfall och kommunalt avfall.</p> <p>Kärnkraft räknas inte som en förnybar energikälla. Torv räknas inte som biobränsle.</p>
Kemikalier	Kemiska produkter/blandningar eller kemiska ämnen. Myndigheterna har klassificeringsregler för blandningar och ämnen.
Kemikalier för film- och tryckformsframställning	<p>Alla kemikalier som används vid film- och tryckformsframställning för alla tryckmetoder. Det kan t.ex. vara algborttagningsmedel, plåtframkallare, gummeringsmedel för framställning av bl.a. offsetplåtar, kemikalier för framställning av klichéer för flexotryck och kemikalier för framställning av djuptrycksvalsar. Plåtrengöringsmedel och liknande räknas som vaskmedel och ingår inte i kemikalier för film och tryckformsframställning. Korrigeringsmedel (Korrigeringspennor) ingår inte heller i denna kategori av kemikalier.</p> <p>Kontrollerat/miljömärkt papper Miljömärkt papper är Svanenmärkt eller EU Ecolabel-märkt kopierings- eller tryckpapper.</p> <p>Kontrollerat papper är inte Svanenmärkt, men papperet uppfyller kraven i bilaga 5 och har dokumenterats för Nordisk Miljömärkning.</p> <p>På My Swan Account finns en aktuell lista över kontrollerade och Svanenmärkta papperskvaliteter.</p>
Kuvert	Eller konvolut är ett omslag, i detta dokument av papper, som används till brevförändelser. Papperet är vikt och limmat längs kanterna eller diagonalt på baksidan för mindre kuvert. Många kuvert har tryck på insidan för att dölja innehållet.
Lack	Kemikalier som inte är tryckfärger och som påförs trycksaken för att t.ex. skydda den mot nötning eller vatten/fukt (t.ex. vax) och förbättra utseendet genom att ge den en blank eller matt yta. Det finns också lack som innehåller glimmer för att ge en dekorativ effekt och lack med annan funktion, t.ex. lack som läggs på för att tillfälligt dölja tryckt information.
Leverantör	Företag som levererar produkter (varor eller tjänster) till tryckeriet. Bygger på definitionen i ISO 9000:2000.

Lim	Lim i ren form men också lim som t.ex. appliceras på prefabricerade omslag, folier för folietryck eller lamineringsfolier.
LogKow	Fördelningskoefficienten för oktanol-vatten. Ett fysiskt mått på ett kemiskt ämnes förmåga att lagras i näringskedjan. Motsvarar ett ämnes bioackumulerbarhet. Om logKow är högre än 3,0 är det potentiellt bioackumulerbart. K står för koefficient och ow står för oktanol-water.
Makulatur	Allt papper från tryckeriets produktion som inte hamnar i färdiga trycksaker till kund eller som tillfälligt ska förvaras på ett lager (t.ex. på tryckeriet). Makulatur omfattar flis eller skärspill, inkörningsmakulatur från tryckerier och bokbinderier (t.ex. från inkörning i samband med falsning, limning, häftning), makulatur från tryckning och bokbindning, makulatur från papperslager (kasserat otryckt papper) och pappersrester på rullar eller annat papper som inte använts till tryckning. Makulatur omfattar inte kasserade lagerhållda trycksaker som det Svanenmärkta tryckeriet tryckt och fått full betalning för. Emballageavfall och använda pappersrullar är inte makulatur. Osålda tidningar, tidskrifter och liknande som tas tillbaka till tryckeriet för att skickas till återvinning, kan dras av om mängderna är kända eller kan uppskattas. Tryckeriet kan undanta makulatur som uppstår när tryckeriet utför bokbinderiarbeten åt andra tryckerier.
Papper	Ett tryckmaterial som omfattas av kriterierna för kopierings- och tryckpapper från Nordisk Miljömärkning och det Europeiska Miljömärket, t.ex. tryckpapper, kopieringspapper, tidningspapper, kartong, osv. Material för wellpapp och säckpapper räknas alltså inte som papper i det här dokumentet. Det innebär att tryckeriet inte kan räkna in eventuell omsättning från sådana papperstyper i de 75 % av tryckeriets omsättning av trycksaker som måste komma från tryckning på papper (krav O1).
Pappersförbrukning	Tryckeriets bruk av papper i ton per år för den aktuella tryckmetoden eller tryckeriets totala pappersförbrukning. Den mängd papper som företaget inte själv har köpt in (t.ex. kundlevererat papper), men som används för den aktuella tryckmetoden, ska läggas till. Detta gäller även halvfabrikat producerade med en annan tryckmetod i tryckeriet eller externt producerade halvfabrikat. Den totala pappersförbrukningen för respektive tryckmetod behöver alltså inte motsvara pappersförbrukningen för hela tryckeriet. Papper som tryckeriet köper in men inte själv använder i produktionen ingår inte i pappersförbrukningen. När pappersförbrukningen beräknas ska man korrigera för lagerdifferens om lagret är stort.
Parfym	Ett ämne eller en blandning som tillsätts för att ge produkten en doft. Arom som innehåller motsvarande ämnen som parfymer och parfymämnen i växtextrakt räknas också som parfym.
Pärm	Pärmar har ett innehåll som levereras samlat till "slutanvändaren".
Sköljvatten	Vätska i form av vaskmedel med eller utan vatten.
Tidning	Dagtidningar och veckotidningar. Dagtidningar ges ut dagligen och veckotidningar en gång i veckan. De trycks på tunt, billigt, papper.
Toner	Alla kemikalier, utom bläck, som används för att överföra en bild eller en text till tryckmaterialet vid digitaltryckning. Det finns både torr toner (pulver) och fuktig (flytande) toner. Fixeringsvätska och framkallningsmedel som används med torr toner samt tryckolja och andra kemikalier som används med fuktig toner ingår också i tonerkategorin.

Tryckaren	Det företag som utför själva tryckningen.
Tryckeri	Ett företag som erbjuder tryckning och där detta utgör en väsentlig del av verksamheten. Tryckning utförs bl.a. av traditionella tryckerier, kopieringscenter och andra företag. Det kan också vara företag som inte trycker själva. Exempel på tryckerier är arkoffsettryckerier, rotationstryckerier, heatsettryckerier, tidnings- och tidskriftstryckerier, emballagestryckerier, kuverttryckerier, kartongtryckerier, etiketryckerier, digitaltryckerier och flexotryckerier, men även kuvert- och emballageproducenter samt producenter av produkter, ingår i begreppet trycksaker i det här dokumentet. Normalt betraktas inte förlag och reklambyråer som tryckerier eftersom de inte erbjuder tryckning som en väsentlig del av sin verksamhet.
Tryckform	Den enhet som "bär" över bilden till tryckpressen och direkt eller indirekt överför tryckfärg till tryckmaterialet. I offset är det plåtar, i flexotryck klichéer och i djuptryck är det cylindrar.
Tryckfärger	Alla kemikalier som används till att överföra en bild eller en text till tryckmediet för alla tryckmetoder, utom digitaltryckning. Med tryckfärg avses också metallfärger (tryckfärger där pigmentet består av t.ex. aluminium eller koppar i metallisk form), färgtillsatser och tillsatser som blandas i tryckfärgen. Processhjälpmiddel som antitorkmedel, som ska förhindra att färgen i färgkaret torkar under natten, eller sprutpulver räknas inte som färgtillsatser.
Tryckmaterial	Är det material som ska "bära" informationen i trycksaken. Det är normalt papper, men kan också vara andra material, t.ex. plast, textil och likande.
Tryckmetod	Typ av tryckning. De olika tryckmetoderna beskrivs i den europeiska BAT-rapporten: Reference Document on Best Available Techniques on Surface Treatment using Organic Solvents från augusti 2007 (www.eippcb.jrc.es). Vissa av tryckmetoderna i detta dokument har definierats med utgångspunkt från produkterna som produceras, t.ex. tidningar och blanketter. Dessa begrepp definieras på annan plats i denna ordlista. Kopieringstjänster ingår i digitaltryck. Endast kopieringstjänsterna som tryckeriet erbjuder ingår, och kopiering uteslutande för internt bruk ingår alltså inte.
Tryckning	Tryckning är en process som innebär en förädling av ett tryckmaterial till trycksaker. Tryckning kan omfatta tryck på ett tryckmaterial och/eller efterbehandling/konvertering.
Tryckpress	Den maskin som trycker på ett tryckmaterial.
Trycksak	En trycksak är resultatet av en förädling av ett tryckmaterial. Förädlingen består i att en bild, ett mönster, en text eller liknande trycks på papper eller på ett annat tryckmaterial. En av trycksakens viktigaste funktioner är alltså att "bära information". Förädlingen kan utöver tryckning omfatta en efterbehandling/konvertering som består av olika former av mekanisk bearbetning, t.ex. falsning, stansning och skärning eller inbindning genom limning, häftning, trådbindning eller liknande. Vissa trycksaker är endast efterbehandlade/konverterade och har alltså inte genomgått en tryckprocess (t.ex. vissa skrivblock och kuvert). Trycksaker är bl.a. tidningar, reklam, tidskrifter, kataloger, böcker, häften, broschyrer, block, affischer, lösblad, visitkort, foldrar, mappar, pärmar med pappersinnehåll, etiketter, förpackningar och kuvert. Skriv- och kontorsmaterial som kuvert, kollegieblock, skrivhäften, anteckningsblock, osv. som säljs av grossister eller i

	<p>detaljhandeln räknas också som trycksaker. Servetter, hushållspapper, toalettpapper och liknande räknas inte som trycksaker. För dessa finns separata miljömärkningskriterier. Detta gäller även för fotoframkallning och tryck av fotografier. När det gäller produkter som t.ex. en roll-up med stativ, är det bara själva materialet som bär den tryckta informationen som räknas som en trycksak – övriga delar är inte en del av trycksaken.</p>
Tungmetaller	<p>En grupp metaller som tidigare fanns, och fortfarande kan finnas, i de kemiska föreningar som ingår i vissa tryckfärger. I det här dokumentet omfattar kraven för tungmetaller metallerna bly, kadmium, kvicksilver och krom med oxidationstal 6.</p> <p>Bakgrund: Tungmetaller definieras på flera olika sätt. Normalt förknippar man begreppet tungmetaller med metaller eller metall-liknande ämnen som är skadliga för människor eller miljö.</p>
UV-färger	<p>Färger som härddas snabbt under ultraviolett strålning. Färgerna innehåller fotoinitiatörer som sätter igång en polymerisation av bindmedlen när de UV-bestrålas. Bindmedlen är reaktiva akrylater.</p>
Vaskmedel	<p>Eller rengöringsmedel. Alla kemikalier i form av vätska eller pasta som används till att tvätta tryckformar, både separata (eng. off-press) och integrerade (eng. in-press), och tryckpressar rena från tryckfärg, pappersdamm etc. Omfattar även medel för tvätt/rengöring av efterbehandlingsmaskiner, t.ex. medel för borttagning av lim och lackrester. Rengöring av en offsetpress innebär att man tvättar gummidukar, färgvalsar, färglådor och liknande. Medlen kan både vara avsedda för manuell och automatisk tvättning. Ett färgborttagningsmedel för borttagning av intorkad färg på en tryckpress räknas också som ett vaskmedel och det gör även plåtrengöringsmedel för tvätt av offset-tryckplåtar. Medel för rengöring av andra detaljer i tryckmaskinen (t.ex. avfettningsmedel för borttagning av olja) eller andra maskiner än tryckmaskiner och efterbehandlingsmaskiner räknas inte som vaskmedel.</p>
VOC	<p>Volatile Organic Compound är engelska för flyktiga organiska föreningar. Gemensam beteckning för flera grupper av organiska, lättförångade vätskor, bl.a. kolväten, alkoholer, etrar och estrar, som kan användas som lösnings- och förtunningsmedel i vissa färger, lacker och lim samt vaskmedel. Ett vaskmedel kan t.ex. också i sig vara en VOC. Med flyktig organisk förening avses organiska ämnen som har ett ångtryck > 0,01 kPa (vid 20 °C) eller motsvarande flyktighet vid viss användning (t.ex. vid uppvärmning i heatsetugn). Samma definition som i VOC-direktivet (1991/13/EG).</p>
VOC-förbrukning	<p>Antal kg förbrukad VOC på årsbasis med utgångspunkt från inköpta/mottagnamängder. Vaskmedel, fuktvattentillsatser, tryckfärger och andra kemikalier kan innehålla VOC. Vissa vaskmedel består till 100 % av VOC. Man kan korrigera för lagerdifferens. I My Swan Account kan man se hur mycket VOC olika kemikalier innehåller. Genom att beräkna VOC-utsläppen kan tryckerier som avlägsnar detta på ett kontrollerat sätt göra avdrag för sådana VOC-mängder från VOC-förbrukningen i Bilaga 7. Detta gäller t.ex. tryckerier som renar utsläppsluften från VOC (oftast heatset) eller tryckerier som återvinner och säljer VOC (oftast djuptryckerier). För heatset ska beräkningen även omfatta mätresultat för punktutsläpp.</p>
Övertryckslacker	<p>Består rent kemisk av offset-tryckfärger utan pigment. I detta dokument räknas övertryckslack som lack och inte som tryckfärg.</p>

Bilaga 1 Kemikalier och material (O5)

Blanketten nedan ska användas till att dokumentera Nordisk Miljömärknings krav och är avsedd för kemikalie- och materialleverantörer. Blanketten innehåller alla krav och poäng för kemikalier och material. Blanketten visar den information som leverantörerna ska lägga in i den elektroniska ansökningshjälpen för leverantörer i My Swan Account.

Dokumentation som sänds direkt till Nordisk Miljömärkning behandlas med sekretess. My Swan Account förmedlar endast uppgifter om att produkten är kontrollerad och därmed uppfyller kraven, VOC-innehållet och antalet poäng samt produktnamn och återförsäljare/leverantör till tryckerier med miljömärkningslicens eller tryckerier som ansöker.

I vissa fall kan Nordisk Miljömärkning dölja kontrollerade kemikalier och material i databasen. Kontakta vänligen Nordisk Miljömärkning om detta är aktuellt.

My Swan Account innehåller en lista över alla kontrollerade kemikalier och material som tryckerierna har tillgång till. En leverantör eller tillverkare som vill få en kemikalie eller ett material infört i databasen måste fylla i och skicka in detta intyg. Dokumentationen kan skickas direkt till Nordisk Miljömärkning. Leverantören eller tillverkaren förbinder sig genom under-tecknande av denna blankett att hålla de inskickade uppgifterna aktuella så länge som kriterierna gäller. Det gäller både vid ändringar av recept/sammansättningar och vid utökning av färgserier och liknande.

Nordisk Miljömärkning har dock rätt att kräva information om produktens fullständiga kemiska sammansättning från kemikalietillverkaren/leverantören för att vid behov kunna kontrollera innehållet i produkten.

I det sista kapitlet i kriteriedokumentet finns ordförklaringar och definitioner av ord och begrepp som kan vara svåra att tolka. Använd alltid Svanens definition vid osäkerhet.

Fyll vänligen i blanketten nedan för identifiering av materialet/kemikalien/erna:

Land	Återförsäljare/ leverantör	Handelsnamn	Eventuellt produktnummer
Internationellt			
Sverige			
Norge			
Island			
Finland			
Danmark			

Handelsnamnet kan också vara namnet på en färgserie med flera olika varianter. T.ex. "Tryckfärgsserie xxxx", där xxxx står för olika varianter (nummer) i tryckfärgsserien. Toner och bläck ska anges med toner/bläck-namnet och information om vilken maskin det är avsett för, t.ex. Toner xxx för yyy (där yyy är namnet på tryckmaskinen).

Bifoga varuinformationsblad (leverantörsbruksanvisning) i förhållande till Annex II i REACH (förordning 1907/2006/EEC) eller ett motsvarande tekniskt datablad. Även om bläcket till adressering är undantaget för krav O5 ska säkerhetsdatablad i enlighet med bilaga II REACH (förordning 1907/2006/EEC) eller annat tekniskt datablad bifogas.

Bilaga nr _____

Typ:

☐ Tryckfärger och tillsatser	☐ Toner
☐ Bläck*	Lack ☐
☐ Fuktvattentillsats	☐ Algborttagningsmedel
☐ Lim	☐ Kemikalie för film- eller tryckformsframställning
☐ Vaskmedel	☐ Folie för folietryck
☐ Lamineringsfolie	

Tryckmetod:

☐ Arkoffset (ej kuvert/emballage)	☐ Coldset-rotation (ej blankett/tidning)
☐ Heatset-rotation	☐ Djuptryck
☐ Flexotryck (ej kuvert)	☐ Kuvertoffset
☐ Digitaltryck/fotokopiering	☐ Kuvertproduktion med flexo
☐ Tidningstryck med coldset	☐ Blankettryck med coldset
☐ Emballageoffset	

* Bläcket till adressering undantas från kravet. Detta gäller även adresseringsbläck vid extern efterbehandling/adressering. För bläcket till adresseringen gäller att säkerhetsdatablad i enlighet med bilaga II i REACH (förordning 1907/2006/EEC) eller annat tekniskt datablad ska bifogas.

1 Allmänna krav för kemikalier

1.1 Klassificerade kemikalier

Kemikalierna får inte vara klassificerade eller uppfylla villkoren för klassificering enligt någon av följande faroklasser och farokategorier med tillhörande riskfraser och faroangivelser:

EU:s ämnesdirektiv 67/548/EEG och 99/45/EG med senare ändringar och revideringar		CLP-förordningen 1272/2008	
Faroklass	Farobeteckningar och riskfraser	Faroklass och -kategori	Faroangivelse
Miljöfara			
Miljöfarlig	Med N: R50, R50/53, R51/53, R59 Utan N: R53, R52/53	Farlig för vattenmiljö – akut 1 Farlig för ozonskiktet Farlig för vattenmiljö -kronisk 1/2/3/4	H400, H410, H411, H420 (tidigare EUH 059) H412, H413
Cancerframkallande/mutagen/reproduktionstoxisk (CMR)			
Cancerframkallande Car1 och Car2	T med R45, R49	Cancerogenitet Carc 1A/1B	H350
Cancerframkallande Car3	Xn med R40	Cancerogenitet Carc 2	H351
Mutagen Mut1 och Mut2	T med R46	Mutagenicitet ikönscceller Muta 1A/1B	H340
Mutagen Mut3	Xn med R68	Mutagenicitet ikönscceller Muta 2	H341
Reproduktionstoxisk Rep1 och Rep2	T med R60, R61	Reproduktionstoxicitet Repr 1A/1B	H360
Reproduktionstoxisk Rep3	Xn med R62, R63	Reproduktionstoxicitet Repr 2	H361
Andra toxikologiska egenskaper			
	R64 (kan skada barn under amningsperioden) i kombination med andra R-fraser	Reproduktionstoxiska effekter på eller via amning	H362
	R33 (kan ackumuleras i kroppen vid upprepad användning) i kombination med andra R-fraser	Specifik organtoxicitet-upprepad exponering 2	H373
Akuta dödliga effekter			
Mycket giftig	Tx med R26, R27, R28	Akut toxicitet 1/2	H330, H310, H300
Giftig	T med R23, R24, R25	Akut toxicitet 2/3	H330, H331, H311, H301
Icke-dödliga bestående skadeeffekter efter enstaka exponering			
Mycket giftig eller Giftig	Tx med R39 i kombination med R26, R27, R28 T med R39 i kombination med R23, R24, R25	Specifik organtoxicitet - enstaka exponering 1	H370
Hälssofarlig	Xn med R68 i kombination med R20, R21, R22	Specifik organtoxicitet - enstaka exponering 2	H371

Allvarliga skadeeffekter vid upprepad eller långvarig exponering			
Giftig eller hälsofarlig	T med R48 i kombination med R23/R24, R25 Xn med R48 i kombination med R20, R21, R22	Specifik organtoxicitet-upprepadexponering 1/2	H372, H373
Hälsofarlig	Xn med R65	Aspirationsfara 1	H304
Sensibiliserande effekter			
Lokalt irriterande	Xn med R42	Luftvägssensibilisering 1, 1A och 1B	H334
Lokalt irriterande	Xi med R43	Hudsensibilisering 1, 1A och 1B	H317
Övriga faror			
Giftig vid kontakt med ögonen	T med R39-41		EUH070
Utvecklar giftig gas vid kontakt med vatten	R29 i kombination med andra R-fraser	Akut toxicitet 1/2/3	EUH029
Utvecklar giftig gas vid kontakt med syra	R31 i kombination med andra R-fraser	Akut toxicitet 3	EUH031
Utvecklar mycket giftig gas vid kontakt med syra	R32 i kombination med andra R-fraser	Akut toxicitet 1/2	EUH032

Kemikalier till film- och tryckformsframställning undantas från kravet på klassificering med R43/H317, H373, H411 och/eller R52/53/H412.

Tryckfärg, lack, toner och bläck som härddas genom bestrålning (t.ex. UV-färg, UV-toner, UV-bläck och UV-lack) samt algborttagningsmedel är undantagna från kravet på miljöriskklassificering. För algborttagningsmedel gäller dock att medlet ska förtunnas så mycket som möjligt innan användningen och användas med tillverkarens rekommenderade dosering så att den starkaste brukslösningen inte kan klassificeras som miljöfarlig med R-fraserna ovan.

Toluenbaserade vaskmedel och tryckfärger för djuptryck är undantagna från kravet. Kemikalier som innehåller kromtrioxid och kopparsulfat för framställning av djuptryckscylindrar är också undantagna. Limprodukter som innehåller isocyanater är också undantagna. Undantaget är dock kompletterat med att limningen inte får orsaka ett arbetsmiljöproblem och detta ska kontrolleras vid kontrollbesök.

Koboltkomplexfärger i folier till folietryck och torroffset är undantagna från kravet. Undantaget gäller inte koboltföreningar som finns på EU:s Kandidatlista. Bläck som härddas genom bestrålning (UV-bläck) i inkjetmaskiner är undantaget från kravet.

Vaskmedel är undantagna från kravet om klassificering enligt R65 eller motsvarande faroangivelse H304. Vid digitaltryckning med våt toner är de produktkemikalier där mineraloljor ingår också undantagna från kravet om klassificering enligt R65/H304.

Undantag från klassificering av sensibiliserande egenskaper (R42 och R43) gäller för tryckfärger, lacker, toner och bläck som härddas genom bestrålning (t.ex. UV-färg, UV-toner, UV-bläck och UV-lack), dels tvåkomponentslim och dels algborttagningsmedel och fuktvattentillsatser som med tillverkarens rekommenderade dosering ska förtunnas så mycket att brukslösningen inte behöver klassificeras.

Produktionskemikalier klassificerade som Skin Sens 1 H317 är undantagna om klassificeringen beror på närvaron av isothiazolinoner.

Juridiskt bindande klassificeringar av ämnen inom EU finns på Kommissionens hemsida för ESIS (European Chemical Substances Information System): <http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>

Förslag till egenklassificering av miljöfaror för ett antal ämnen finns på en hemsida utarbetad av Nordiska ministerrådet i samarbete med Europeiska kemikaliebyrån: <http://apps.kemi.se/nclass/>

Halogenerade organiska ämnen och vissa ftalater (t.ex. DEHP, DBP och BBP) är exempel på CMR-ämnen. Många av dessa ämnen är dessutom miljöfarliga. Andra miljöfarliga ämnen är bly och blyföreningar.

 Omundantag för algborttagningsmedel och fuktvattentillsatser ska tillämpas: bifoga den beräknade koncentrationen i brukslösning.

1.2 Särskilt problematiska innehållsämnen

Kemikalier och material får inte ha tillsatser av EDTA och dess salter, natrium- eller kalciumhypoklorit, poly- eller perfluorinerade alkylatföreningar*, ** – eller alkylfenoletoxilater och derivat av dessa. Kemikalier och material får inte heller innehålla tillsatsämnen kategoriserade som Substances of Very High Concern (SVHC) enligt REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) eller liknande ämnen, exempelvis:

1. Cancerframkallande/mutagena/reproduktionstoxiska (CMR)-ämnen i kategori 1 eller 2 (1A och 1B i CLP). CMR-ämnen i kategori 3 (kategori 2 i CLP) ingår också även om de inte räknas som SVHC-ämnen enligt REACH.
2. PBT-ämnen (långlivade, bioackumulerande och toxiska) och/eller vPvB-ämnen (mycket långlivade och mycket bioackumulerande) enligt kriterierna i Bilaga XIII i REACH (förordning 1907/2006/EG).
3. Ämnen som anses vara hormonstörande eller potentiellt hormonstörande enligt EU:s rapporter och listor om hormonstörande ämnen.
4. Ämnen som är upptagna på EU:s kandidatlista och som inte uppfyller kriterierna enligt punkt 1-3 ovan.

Toluen i vaskmedel och tryckfärger för djuptryck är undantagna från kravet. Kromtrioxid i kemikalier för framställning av djuptryckscylindrar är också undantagen. Isocyanater i limprodukter är också undantagna. EDTA och dess salter i kemikalier för film- och tryckformsframställning får användas om andelen av EDTA och dess salter i kemiska produkter är högst 5 viktprocent.

Koboltkomplexfärger i folier till folietryck och torroffset är undantagna från kravet. Undantaget gäller inte koboltföreningar som finns på EU:s Kandidatlista. Bläck som härdas genom bestrålning (UV-bläck) i inkjetmaskiner är undantaget från kravet.

Isothiazolinoner får förekomma i den kemiska produkten vid en total nivå av högst 300 ppm (0,03 viktprocent).

* Observera nationell lagstiftning om PFOA där produkten ska säljas/marknadsföras. I Norge är PFOA reglerat i «Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)», § 2-32.

** Mjukgörare i latexbläck är undantagit krav om tillsatser av poly- eller perfluorinerade alkylatföreningar i generation 5, men inte i kommande generation 6.

Angående CMR-klassificering: se klassificeringskraven ovan.

Angående PBT- eller vPvB: se lista över ämnen som uppfyller, eller ämnen som bildar ämnen som

uppfyller PBT- eller vPvP-kriterierna på Kommissionens hemsida för ESIS (European Chemical Substances Information System). Ämnen som är "senarelagda" eller ämnen som är "under utvärdering" anses inte ha PBT- eller vPvB-egenskaper.

<http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=pbt>

Om ändringar införs ska den senast uppdaterade utgåvan tillämpas.

Bromerade flamskyddsmedel är exempel på PBT- eller vPvB-ämnen.

Angående hormonstörande effekter: se t.ex. EU:s prioriteringslista över ämnen med hormonstörande effekter i "Annex L" i "The Final Report of the DHI Study" på:

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf

Ämnena i kategori 1 och 2 anses vara hormonstörande. Observera att listan har en kategori 3 som indikerar att data är bristfälliga eller att det finns data som visar att det inte finns någon vetenskaplig grund att föra upp dem på listan. Ämnen i kategori 3 anses inte vara hormonstörande. Om ändringar införs ska den senast uppdaterade utgåvan tillämpas.

Exempel på ämnen som är hormonstörande är olika ftalater (t.ex. DEHP, BBP, DBP, DINP och DNOP).

Angående "Kandidatlistan": se Europeiska kemikaliebyråns hemsida:

http://echa.europa.eu/chem_data/candidate_list_table_en.asp

"Intentionslistan" (Registry of Intentions) är ett verktyg som övervakar SVHC-utvecklingen. Listan är inte bindande för Svanenmärkningen, om inte ämnet finns med på någon av de andra listorna som nämns här, men är intressant för den som vill följa utvecklingen:

<http://echa.europa.eu/addressing-chemicals-of-concern/registry-of-intentions>

1.3 Flyktiga organiska föreningar VOC

Företaget får poäng beroende på inköpsmängderna för kemikalier bestående av eller innehållande flyktiga organiska föreningar (VOC; volatile organic compound). Med flyktig organisk förening avses organiska föreningar med ett ångtryck på >0,01 kPa (vid 20 °C) eller motsvarande flyktighet vid viss användning (t.ex. lösningsmedel/mineralolja i heatsetfärgerna som värms upp i heatsetugnen).

Om en kemikalie bara delvis innehåller VOC anges viktandelen för VOC-komponenterna som VOC-innehåll. Om ett vaskmedel t.ex. innehåller två VOC-komponenter (A, 20 % och B, 45 %) och resten är vatten räknar man ut VOC-innehållet genom att lägga ihop komponent A (20 %) och komponent B (45 %) så att VOC-innehållet blir 65 %.

För heatsetfärger ska tryckeriet schablonmässigt räkna med att heatsetfärgen innehåller 50 % mineraloljor om inget annat anges. Det är mineraloljorna som omvandlas till VOC i heatsetugnen. För övriga färger och lacker kan man använda uppgifter från säkerhetsdatablad (högsta värdet vid intervall).

Innehåller kemikalien VOC?

Ja Nej

Om svaret är ja, ange hur många viktprocent VOC kemikalien innehåller:

_____

2 Särskilda krav

2.1 Tryckfärg, toner, bläck, lack samt folier för folietryck och lamineringsfolie

Rester av tungmetaller

Halter av tungmetallerna bly, kadmium, kvicksilver och krom med oxidations-tal 6 får sammantaget inte överstiga 100 ppm i tryckfärger, toner, bläck samt metall- och lamineringsfolie.

Rester av aromatiska aminer (t.ex. från azofärger)

Halter av primära osulfonerade aromatiska aminer lösliga i 1M saltsyra och uttryckt som anilin får inte överstiga 500 mg/kg och det får inte finnas mer än totalt 10 mg/kg benzidin, β -naftylamin och 4-aminobifenyl i tryckfärger, toner eller bläck.

Testmetod enligt Europarådets resolution AP (89) 1. Här hänvisas till ETAD:s testmetod nr 212 (7): Determination of unsulfonated primary aromatic amines in pigments and in solvent soluble dyestuffs intended for use in food packaging, november 1984. Senare utgåvor av denna testmetod kan också användas.

Vegetabiliska eller vattenbaserade tryckfärger, lacker, toner och bläck

Företaget får poäng för tryckfärger, lacker, toner och bläck som är vegetabiliska eller vattenbaserade:

Typ	Poäng	Sätt kryss
Vegetabilisk	5	
Vattenbaserad	5	
Ej vattenbaserad eller vegetabilisk	0	

Vegetabiliska färger och lacker innehåller maximalt 2,0 viktprocent lösningsmedel som är mineral-oljebaserat. Med "mineraloljebaserat" avses att oljan eller lösningsmedlet som finns i tryckfärgen består av mineralolja.

Återvinningsbarhet, vegetabilisk, vattenbaserad

Företaget får poäng för tryckfärger, lacker, toner och bläck:

Typ	Vegetabilisk	Vattenbaserad	Återanvändning	S:a poäng	Sätt kryss
Ej strålningshärdade färger, lacker, toner och bläck					
Vegetabiliska färger, lacker och bläck som är dokumenterat störningsfria i återvinningsprocessen (gäller ej metallfärg och självlysande färg)	5	0	7	12	
Vattenbaserade färger, lacker och bläck som är dokumenterat störningsfria i återvinningsprocessen	0	5	7	12	
Övriga vegetabiliska färger, lacker och bläck	5	0	5	10	
Övriga vattenbaserade färger och bläck	0	5	0	5	
Övriga vattenbaserade lacker	0	5	7	12	
Mineraloljebaserade färger, lacker och bläck som på motsvarande sätt är baserade på mineraliska lösningsmedel	0	0	7	7	
Metallfärger och självlysande färger	0-5	0	2	2-7	
Torr toner	5		7	12	
Fuktig toner som är dokumenterat störningsfri i återvinningsprocessen enligt provmetoderna i bilaga 1	0-5	0	7	7-12	
Övrig fuktig toner	0-5	0	0	0-5	
Strålningshärdade färger (t.ex. UV-färg), lacker, toner och bläck					
Vattenbaserade (t.ex. hybrid vattenbaserade) färg/lack/toner/bläck och ej vattenbaserade (t.ex. hybrid lösningsbaserade) som är dokumenterat störningsfria i återvinningsprocessen	0-5	0-5*	7	7-12	
Övriga vattenbaserade (t.ex. hybrid vattenbaserade) färger/lacker/toner/bläck	0	0-5*	1	1-6	
Övriga ej vattenbaserade (t.ex. UV, hybrid lösningsbaserade) färger/lacker/toner/bläck	0-5	0	1	1-6	

*) UV-färger, -lacker osv. kan bara få poäng som vattenbaserade om de inte är klassade som miljöfarliga.

Finns det testresultat enligt specifikationerna i avsnitt 3 nedan som visar att produkten orsakar störningar i återvinningsprocessen?

Ja Nej

Om svaret är ja, bifoga testrapport som anger detta samt dokumentation/certifikat för laboratoriet.

Bilaga nr _____

2.2 Lim

Återvinningsbarhet

Företaget får poäng för återvinningsbarhet enligt nedanstående tabell:

Typ	Poäng	Sätt kryss
Limsomärdokumenterat störningsfritt återvinningsprocessen, bl.a. självhäftande lim, enligt provmetoderna som beskrivs i avsnitt 3:	3 poäng	
Varmlim (smältlim) eller PUR-lim (polyuretanlim):	2 poäng	
Vattenlösligt lim (t.ex. dispersionslim):	1 poäng	

Finns det testresultat enligt specifikationerna i avsnitt 3 nedan som visar att produkten är störningsfri i återvinningsprocessen? Observera att testresultat ska uppvisas om limmet är självhäftande.

Ja Nej

Om svaret är ja, bifoga testrapport som visar detta och dokumentation/certifikat för laboratoriet.

Bilaga nr _____

2.3 Algborttagningsmedel och fuktvattentillsatser

Bioackumulerbarhet

Aktiva ämnen (biocider) i algborttagningsmedel och fuktvattentillsatser får inte vara potentiellt bioackumulerbara (det aktiva ämnet har $BCF \geq 100$ eller $\log K_{ow} \geq 3,0$).

Ange kemiskt namn och/eller CAS-nr för biocid: _____

Allergi

Företaget får poäng för fuktvattentillsatser som inte är allergiframkallande.

Typ	Ev. rekommenderad förtunning	Poäng	Sätt kryss
Fuktvattentillsatser som inte är klassificerade som allergiframkallande (riskfraserna R42 eller R43) eller som enligt tillverkarens doseringsanvisning ska förtunnas så mycket innan användningen att den starkaste brukslösningen inte kan klassificeras som allergiframkallande:		1	
Övriga fuktvattentillsatser	-	0	

Fuktvattentillsatser är kemikalier som tillsätts i fuktvattnet. Det är t.ex. alkohol (IPA, isopropylalkohol) eller andra kemikalier som har liknande funktion. Det är också kemikalier som tillsätts i fuktvattnet som mjukgörare.

Bifoga beräkning avseende brukslösningen om fuktvattentillsatsen är klassificerad som allergiframkallande.

Bilaga nr _____

2.4 Vaskmedel

Poäng för vaskmedel

Företaget får poäng beroende på flyktighet (ångtrycket). Poängen är en viktning av ångtrycket vid 20 °C för komponenterna i vaskmedlet. Ange mängderna för de olika komponenterna och poäng för vaskmedlet:

Komponenter och ångtryck	Poäng	Kemiskt namn och ev. CAS-nr.	Innehåll i viktprocent	Viktad poäng
Organisklösningsmedel > 5,0 kPa	0			
Organisklösningsmedel 0,31 – 5,0 kPa	0,5			
Organisklösningsmedel 0,21 - 0,30 kPa	1			
Organisklösningsmedel 0,06 - 0,20 kPa	1,5			
Organisklösningsmedel 0,01 - 0,05 kPa	2			
Organisklösningsmedel < 0,01 kPa	2,5			
Övriga komponenter	2,5			
Summa			100 %	

Exempel: Om ett vaskmedel innehåller 35 % A (1 poäng) och 65 % B (1,5 poäng) blir poängen för vaskmedlet $1 \cdot 0,35 + 1,5 \cdot 0,65 = 1,3$.

3 Testmetoder

Testmetoder för återvinningsbarhet

Testlaboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven i standarden DS/EN ISO/IEC 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt laboratorium.

Kemikalietillverkarens laboratorium kan godkännas för utförande av de här analyserna om myndigheterna har möjlighet att utöva tillsyn av dem. Tillverkarens laboratorium kan också godkännas om det omfattas av ett kvalitetsstyrningssystem som är certifierat enligt ISO 9001 eller ISO 9002.

Nedanstående testmetoder för återvinning, eller uppdaterade versioner från INGEDE (se även www.ingede.org) och ERPC (www.paperrecovery.org) ska användas. Testmetoder kan också användas om en kompetent och oberoende tredje part skriftligen har visat att de kan reproducera resultaten av INGEDE:s och ERPC:s metoder.

För tryckfärg och lack gäller INGEDE Method 11: Assessment of Print Product Recyclability - Deinkability Test. January 2007 eller senare versioner. Test ska utföras på tre typer av papper: obestruket, bestruket och ytlimmat papper. Om en viss typ av tryckfärg enbart säljs för en eller två bestämda papperstyper kan man nöja sig med att testa aktuell papperstyp.

Kryssa för de papperstyper som tryckfärgen kan användas med och de papperstyper som har testresultat som visar att produkten inte stör återvinningsprocessen:

Typ	Papperstyper	Finns testresultat?
Obestruket		
Bestruket		
Ytlimmat		

Nordisk Miljömärkning kräver ett resultat på minst 51 poäng för alla testade papperstyper enligt poängsystemet från European Recovered Paper Council ERPC. Det motsvarar god (Eng: "Good") eller medelgod (Eng: "Fair") svärtning. Se Assessment of Printed Product Recyclability – Deinkability Score – User's Manual, ERPC/005/009, Adopted in 17/03/2009 ERPC Meeting eller senare utgåvor.

För icke vattenlösliga lim gäller INGEDE Method 12: "Assessing the Recyclability of Printed Products - Testing of Fragmentation Behaviour of Adhesive Applications", juni 2009 eller senare versioner. Denna metod omfattar test av limmade trycksaker. Testet ska utföras på en typ av trycksak som är representativ för aktuellt lim.

Nordisk Miljömärkning kräver ett resultat på minst 51 poäng enligt poängsystemet från European Recovered Paper Council ERPC. Det motsvarar god eller medelgod ("Good" eller "Fair") limborttagningsförmåga. Se Assessment of Printed Product Recyclability – Scorecard for the removability of Adhesives Applications, Adopted in April 2011 ERPC Meeting eller senare utgåvor.

Tillverkare

Namn:	Land:
Adress:	
Tel./Fax:	E-post:
Kontaktperson:	

Observera att tillverkaren inte kommer att framgå av My Swan Account såvida inte även tillverkaren har undertecknat denna blankett och inte har informerat återförsäljaren/leverantören.

Underskrift

Vi intygar att kraven uppfylls och att angivna uppgifter överensstämmer med verkligheten.

Vi är införstådda med att Nordisk miljömärkning inte ansvarar för felaktiga uppgifter i Nordisk trycksaksdatabas på grund av felaktig information från oss:

Företagets namn:	
Adress:	
Tel./Fax:	Datum:
E-post:	
Underskrift:	
Namnförtydligande (v.g. texta):	

Observera att det undertecknande företaget kommer att framgå i My Swan Account såvida inget annat sägs under återförsäljare/leverantör i början av blanketten.

E-postadresser

Miljömärkning Danmark info@ecolabel.dk

Motiva Services Oy (Finland) joutsen@motiva.fi

Norræn Umhverfismerking (Island) svanurinn@ust.is

Stiftelsen Miljømerking (Norge) info@svanemerket.no

Miljömärkning Sverige AB (Sverige) svanen@svanen.se

Bilaga 2 Avfallsplan för företaget (O5)

Avfallsplan för _____ (tryckeriets namn)

Avfallsområde och -typ	Förekommer i verksamheten	Blandas med följande avfallstyp*	Kvantitet avfall**	Avfallsmottagare
Filmframställning				
Filmframkallare	Ja ☐ Nej ☐			
Film och filmrester	Ja ☐ Nej ☐			
Sköjlvatten	Ja ☐ Nej ☐			
Filter	Ja ☐ Nej ☐			
Tryckformsframställning				
Plåtframkallare	Ja ☐ Nej ☐			
Använt sköjlvatten	Ja ☐ Nej ☐			
Klichérester (flexo)	Ja ☐ Nej ☐			
Koppar-/krom-rester i slam (djuptryck)	Ja ☐ Nej ☐			
Filter	Ja ☐ Nej ☐			
Tryck				
Färgrester (flytande)	Ja ☐ Nej ☐			
Färgburkar av metall	Ja ☐ Nej ☐			
Lackrester (flytande)	Ja ☐ Nej ☐			
Använt sköjlvatten	Ja ☐ Nej ☐			
Använt fuktvatten	Ja ☐ Nej ☐			
Övriga kemikalierester	Ja ☐ Nej ☐			
Trasor	Ja ☐ Nej ☐			
Pappersmakulatur	Ja ☐ Nej ☐			
Filter	Ja ☐ Nej ☐			

Avfallsområde och -typ	Förekommer i verksamheten	Blandas med följande avfallstyp*	Kvantitet avfall**	Avfallsmottagare
Använd toner och -kassetter	Ja ☐ Nej ☐			
Använda tryckformar (t.ex. plåtar)	Ja ☐ Nej ☐			
Använda bläckpatroner	Ja ☐ Nej ☐			
Efterbehandling				
Pappersmakulatur	Ja ☐ Nej ☐			
Lim- och lackrester	Ja ☐ Nej ☐			
Trasor	Ja ☐ Nej ☐			
Diverse				
Mjukplast	Ja ☐ Nej ☐			
Metall	Ja ☐ Nej ☐			
Elektronik	Ja ☐ Nej ☐			
Hårdplast	Ja ☐ Nej ☐			
Papp och kartong	Ja ☐ Nej ☐			
Batterier	Ja ☐ Nej ☐			
Lysrör	Ja ☐ Nej ☐			
Blandat avfall (osorterat avfall som går till förbränning eller deponi). T.ex. torkpapper, torkad färg osv.	Ja ☐ Nej ☐			
	Ja ☐ Nej ☐			
	Ja ☐ Nej ☐			

*) Ange här om den aktuella avfallstypen avyttras tillsammans med en annan avfallstyp från blanketten. Ange i så fall vilken typ det är.

***) Kvantiteten behöver inte anges - detta är frivilligt, såvida inte poäng önskas för osorterade avfallsmängder.

Bilaga 3 Rutiner och instruktioner (M1-M13)

Den här blanketten visar exempel på rutiner och instruktioner som ska användas till att uppfylla kraven på miljöledning.

Inloggning till My Swan Account

Användarnamn: _____

Lösenord: _____

Ansökningsdokumenten och övrigt faktaunderlag för ansökan, t.ex. journalmaterial, finns tillgängliga, fysiskt/elektroniskt (M4) hos: _____

1 Lagstiftning och myndigheter (M1)

Namn på tillsynsmyndighet för miljö: _____

Adress: _____

Ev. kontaktperson hos myndigheten: _____

Namn på tillsynsmyndighet för arbetsmiljö: _____

Adress: _____

Ev. kontaktperson hos myndigheten: _____

2 Organisation och ansvar på tryckeriet (M2)

Namn på tryckeriets kontaktperson för Nordisk Miljömärkning:

_____

Namn på miljöansvarig: _____

Namn på kvalitetsansvarig: _____

Namn på marknadsföringsansvarig: _____

Namn på ansvarig för daglig drift: _____

Om ansvarsfördelningen förändras ska kontaktpersonen informera Nordisk Miljömärkning om detta omedelbart efter förändringen.

3 Rutin för dokumentation, handläggning och rapportering av avvikelser, reklamationer/klagomål och förändringar (M5)

Syftet med den här rutinen är att säkerställa att kraven för Svanenmärkningen uppfylls vid avvikelser, reklamationer och förändringar.

Rutinen omfattar all tryckning hos företaget.

- 1 Kontaktpersonen har ansvar för dokumentation och handläggning av avvikelser och förändringar samt all rapportering till Nordisk Miljömärkning. Ansvaret kan delegeras vidare till andra personer.
- 1 _____ (namn) har ansvaret för att dokumentera och handlägga reklamationer/klagomål. Ansvaret kan delegeras vidare till andra personer.

Förändringar

- 1 Om omfattande förändringar införs i underlaget som den ursprungliga ansökan om Svanenmärkningen var baserad på ska kontaktpersonen meddela Nordisk Miljömärkning skriftligen innan förändringen genomförs. Det handlar normalt om stora förändringar i samband med att ett tryckeri inför en ny tryckmetod, samt om företaget hamnar nära:
  - 1 en bagatellgräns (kemikalier, efterbehandlare och tryckerileverantörer)
  - 1 gränsen för totalpoäng
  - 1 en kravgräns (minimigräns för andel kontrollerat/miljömärkt papper, VOC-krav för installation av utsugning och energikrav)
- 1 Nordisk Miljömärkning avgör huruvida en förändring ska ge upphov till krav på ansökan om förändring/utökning.
- 1 Om Nordisk Miljömärkning bedömer att förändringen är omfattande ska kontaktpersonen skicka in en ifylld och undertecknad ansökningsblankett om förändring/utökning av licensen.
- 1 Förändringen genomförs först efter svar från Nordisk Miljömärkning. Kontaktpersonen ansvarar för att all korrespondens med Nordisk Miljömärkning dokumenteras och förvaras tillsammans med den ursprungliga ansökan (t.ex. laddas upp till My Swan Account).

Avvikelser

- 1 Vid avvikelser ska kontaktpersonen skriftligen informera Nordisk Miljömärkning snarast efter att avvikelsen har upptäckts och ladda upp en avvikelserrapport i den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account. En avvikelse uppstår när en eller flera av miljömärkningskraven inte längre uppfylls, t.ex. om årsredovisningen visar att företaget överskrider:
  - 1 en bagatellgräns (kemikalier, efterbehandlare och tryckerileverantörer)
  - 1 gränsen för totalpoäng
  - 1 en kravgräns (minimigräns för andel kontrollerat/miljömärkt papper, VOC-krav för installation av utsugning och energikrav) eller om företaget har glömt att upprätta årsredovisningen eller inte har uppfyllt de särskilda kraven för Svanenmärkta trycksaker.

- | Avvikelse rapporten ska innehålla en beskrivning av avvikelsernas art, en redogörelse för hur omfattande den är, en redogörelse för hur avvikelserna uppstått, en beskrivning av vilka åtgärder som vidtagits för att korrigera avvikelserna och en plan för att undvika liknande avvikelser i framtiden.
- | Om planen innehåller förändringar som påverkar den ursprungliga ansökan ska kontaktpersonen behandla detta på samma sätt som en förändring.
- | Kontaktpersonen ansvarar för att all korrespondens med Nordisk Miljömärkning dokumenteras och förvaras tillsammans med den ursprungliga ansökan (t.ex. ladda upp till My Swan Account).

Reklamationer

- | Vid skriftliga reklamationer/klagomål svarar den person som har ansvaret till den som har anfört klagomålet. Svaret innehåller ett tydligt ställningstagande till reklamationen/klagomålet, samt eventuellt information om ersättning och en saklig motivering för beslutet.
- | Den person som har ansvaret ser till att alla skriftliga reklamationer/klagomål dokumenteras och arkiveras tillsammans med den ursprungliga ansökningen.
- | Om reklamationen leder till förändringar av de interna arbetsmetoderna kommer tryckeriets kontaktperson gentemot Nordisk Miljömärkning att informeras.

4 Rutin för spårbarhet (M13)

Syftet med denna rutin är att säkerställa att det går att skilja trycksaker som ska förses med Svanenmärket från trycksaker som inte ska förses med Svanenmärket.

Rutinen omfattar all tryckning hos företaget.

Kontaktperson för Nordisk Miljömärkning ansvarar för att beställningar som ska förses med Svanenmärket markeras tydligt så att de går att skilja från andra beställningar. Ansvaret kan delegeras vidare till andra personer.

5 Rutin för journalföring och upprätthållande av licens (M5 - M6)

Syftet med denna rutin är att säkerställa korrekt journalföring och att miljömärkningskriterierna uppfylls.

Rutinen omfattar all tryckning hos företaget.

Kontaktpersonen för Nordisk Miljömärkning ansvarar för journalföringen och för att säkerställa att miljömärkningskriterierna uppfylls. Ansvaret kan delegeras vidare till andra personer.

- | Så länge miljömärkningslicensen är giltig ska tryckeriet säkerställa att kraven i kriterierna uppfylls. Minst en gång per år (senast 6 månader efter räkenskapsavslutning) ska en intern genomgång av verksamheten göras.
- | Kontaktpersonen ska undersöka om miljömärkningskriterierna fortfarande uppfylls.
- | Om kraven inte uppfylls har en avvikelse uppstått (se denna bilaga, avsnitt 3, Rutin för dokumentation, handläggning och rapportering av avvikelser, reklamationer/klagomål och förändringar).

- 1 Kontaktpersonen ska säkerställa att journalmaterial, t.ex. fakturor, rapporter, mätningar eller utdrag från bokföringssystem och driftsjournaler förvaras tillsammans med den ursprungliga ansökan för eventuell kontroll av Nordisk Miljömärkning så länge som miljömärkningslicensen är giltig.

6 Rutin för utbildning (M7)

Syftet med rutinen är att säkerställa att utbildningen genomförs.

Rutinen omfattar all tryckning hos företaget.

Kontaktpersonen för Nordisk Miljömärkning ansvarar för att alla som deltar i den dagliga driften får den kunskap som krävs för att säkerställa att Svanens krav uppfylls. Ansvaret kan delegeras vidare till andra personer.

Utbildningen har genomförts (ange hur och när):

Deltagarna var (ange vilka medarbetare/personalfunktioner):

Utbildning av nya medarbetare ska genomföras (ange hur och när):

Utbildningen omfattar:

- 1 Generellt om Nordisk Miljömärkning
- 1 Viktiga poängmöjligheter och obligatoriska krav för:
  - o Energi
  - o Papper
  - o Kemikalier
  - o Makulatur
  - o Organiska lösningsmedel
  - o Avfall
- 1 Vad som gäller vid byte av underleverantörer
- 1 Vad som sker vid byte av kemikalier

Därutöver omfattar utbildningen:

---

7 Rutin för marknadsföring (M8)

Rutinen är borttagen enligt beslut av Föreningsstyrelsen den 17 november 2014.

Bilaga 4 Intyg från efterbehandlare (O3)

Den här blanketten ska användas av efterbehandlare som utför limning, lackering, folietryck med folier eller laminering samt leverantörer av adresseringsmaterial med tryckfärger eller toner för att dokumentera Nordisk Miljömärknings krav om att de viktigaste externa efterbehandlarna är kontrollerade. Leverantörer av mekanisk efterbehandling omfattas ej.

I My Swan Account finns en lista över alla kontrollerade efterbehandlare som tryckerierna har tillgång till. Om ett tryckeri vill att en efterbehandlare ska uppföras på listan måste leverantören fylla i och skicka in detta intyg med tillhörande dokumentation. Intyget och dokumentationen kan skickas direkt till Nordisk Miljömärkning.

Företagets namn:	
Adress:	
Tel:	E-post
Kontaktperson:	

Vid byte av kontaktperson och andra ändringar av kontaktinformationen ska ny bekräftelse skickas in till miljömärkningsorganisationen.

Kemikalier och material

Bokbinderiet ska sammanställa en lista över lack, lim, folie för folietryck och lamineringsfolie som leverantören använder. Om det används tryckfärger eller toner för adressering av kundernas trycksaker ska även sådana kemikalier noteras på listan.

Alla kemikalier som används vid limning, lackering, folietryck med folie eller kaschering, samt adressering med tryckfärger eller toner direkt på trycksaken eller på dess emballage samt material ska vara kontrollerade av Nordisk Miljömärkning och uppfylla kraven för kemikalier i O5 och i bilaga 1 samt kraven för självhäftande lim O6 i det gällande kriteriedokumentet för tryckerier. Bläcket till adressering undantas från kravet. Detta gäller även adresseringsbläck vid extern efterbehandling/adressering. För bläcket till adresseringen gäller att säkerhetsdatablad i enlighet med bilaga II i REACH (förordning 1907/2006/EEC) eller annat tekniskt datablad ska bifogas.

Krav O5 beskriver bagatellgränserna som även gäller för efterbehandlare.

”Minst 95 viktprocent av det senaste årets inköpta/mottagna tryckfärger, folier för folietryck, lamineringsfolier, lack, lim, toner och bläck inom respektive kategori ska uppfylla kraven. Tryckfärger, toner och bläck räknas inom samma kategori. För tryckfärger, lim och lack finns en alternativ bagatellgräns på 10 kg per år och per kategori som inte behöver uppfylla kraven.”

Kravet i O5 om att gamla kemikalier/material som inte uppfyller kraven maximalt får utgöra en andel på 5 viktprocent av lagret gäller inte för externa efterbehandlare.

I My Swan Account finns information om vilka kemikalier och material som är kontrollerade. För att införa en kemikalie eller ett material i databasen måste leverantören eller tillverkaren fylla i information i den elektroniska ansökningshjälpen för leverantörer i My Swan Account.

 Bifoga en lista över de lacker, limmer, folier för folietryck och lamineringsfolier som används. Tryckfärger eller toner som används till adressering ska också finnas med på listan. Även mängder ska uppges, om inte alla kemikalier/material inom kategorin uppfyller kraven. Om bläck för adressering används, bifoga säkerhetsdatablad enligt bilaga II i REACH (förordning 1907/2006/EEC) eller annat tekniskt datablad.

Vi bekräftar att företagets verksamhet uppfyller myndigheternas regler. Vi bekräftar också att den bifogade listan innehåller de kemikalier och material som vi använder i företagets verksamhet och att vi kommer att informera Nordisk Miljömärkning i händelse av förändringar. Vi bekräftar att vi inte använder PVC vid laminering eller förpackning av papperstrycksaker (krav O7) och att inget material av PVC (krav M10) används för trycksaker som ska Svanenmärkas.

Datum:
Underskrift:
Namnförtydligande (v.g. texta):

E-post

Miljömärkning Danmark	info@ecolabel.dk
Motiva Services Oy (Finland)	joutsen@ecolabel.fi
Norræn Umhverfismerking (Island)	ust@ust.is
Stiftelsen Miljømerking (Norge)	info@svanemerket.no
Miljömärkning Sverige AB (Sverige)	info@svanen.se

Bilaga 5   Kontrollerat papper (P1)

Bilaga 5 ska användas av papperstillverkare som ansöker hos Nordisk Miljömärkning om att få sitt papper kontrollerat som tryckmaterial för Svanenmärkta tryckerier. Bilaga 5A ska användas som ansökningsschema och bilaga 5B som intyg till kemikaliekraven.

Enbart papper som 1) är Svanenmärkta, 2) uppfyller kraven för kontrollerat papper får användas i Svanenmärkta trycksaker (dock kan papper märkt med EU Ecolabel användas fram till och med 31 december 2013). Kontrollerat papper ska uppfylla kraven i punkt A eller B nedan.

En lista över kontrollerade papperskvaliteter publiceras på Nordisk Miljömärknings hemsida (offentligt tillgänglig). För kontroll och publicering av papperskvaliteterna debiteras en avgift.

Definition av kontrollerat papper

Papperskvaliteter som kan kontrolleras är definierade i tilläggsmodulen för kopierings- och tryckpapper version 4:

- | Trähaltigt och träfritt okonverterat tryckpapper tillverkat av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer, för tryck.
- | Följande kartonger tillverkade av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer:
  - Homogen kartong SBB (Solid Bleached Board), SBS (Solid Bleached sulphate) och SUB (Solid Unbleached Board)
  - Falskartong FBB (Folding Boxboard)
  - Returfiberbaserad kartong WLC (White Lined Chipboard)

Kraven på kontrollerat papper

- A. Kontrollerat papper ska uppfylla alla kraven i basmodulen för pappersprodukter version 2 samt kemikaliemodulen version 2, med följande undantag:
  1. Krav på koldioxidutsläpp vid transport bortfaller (K11 i basmodulen version 2)
  2. Dokumentationskraven för K1-K14 i kemikaliemodulen version 2 har ändrats så att dokumentationen i stället ska vara en lista över alla använda kemikalier med handelsnamn, leverantörer, funktion och volymer. För att skapa dokumentationen måste den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account användas. Kemikalieleverantörer ska använda den elektroniska ansökningshjälpen för leverantörer i My Swan Account för att få sina kemikalier kontrollerade. Nordisk Miljömärkning förbehåller sig rätten att kräva ytterligare dokumentation för kemikalierna, som en kontroll att kraven uppfylls.
  3. Definition av specialpapper och nischprodukter i K4 i tilläggsmodulen för kopierings- och tryckpapper version 4 gäller även för kontrollerat papper.

- B. Papper som redan är märkta med EU Ecolabel ska uppfylla följande krav i basmodulen för pappersprodukter, version 2, samt kemikalimodulen, version 2:
1. Krav på fiberråvara (K7 i basmodulen version 2)
  2. Krav på total energipoäng (K9 i basmodulen version 2)
  3. Krav på utsläpp av CO₂ (K10 i basmodulen version 2) med undantag av transportkrav (K11 i basmodulen version 2).
  4. Krav på kemikalier (K1-K14 i kemikaliemodulen version 2).
Dokumentationskraven för K1-K14 i kemikaliemodulen version 2 har ändrats så att dokumentationen i stället ska vara en lista över alla använda kemikalier med handelsnamn, leverantörer, funktion och volymer. För att skapa dokumentationen måste den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account användas. Kemikalieleverantörer ska använda den elektroniska ansökningshjälpen för leverantörer i My Swan Account för att få sina kemikalier och material kontrollerade. Nordisk Miljömärkning förbehåller sig rätten att kräva ytterligare dokumentation för kemikalierna, som en kontroll att kraven uppfylls.

Information om att ett papper är kontrollerat

Det får inte finnas risk för att ett kontrollerat papper kan uppfattas som Svanenmärkt. Pappersproducenten ska följa Nordisk Miljömärknings gällande regler för hur man ska informera om att ett papper är kontrollerat. Reglerna kan erhållas vid förfrågan till Nordisk Miljömärkning.

5A Ansökan om kontrollerat papper

Är papperet märkt med EU Ecolabel ja nej

Om ja, ange licensnummer: _____

Pappersproducent: _____

Fabrik/produktionsställe: _____

Papper Kartong

Handelsnamn*	Handelsnamn för ev. återförsäljare	Återförsäljare/leverantör	Samtliga gramvikter**

*) De kontrollerade papperskvaliteter som ansökan avser ska namnges med ett unikt handelsnamn, så att det inte är möjligt att blanda kontrollerat papper med icke kontrollerat papper.

**) Information om vilka gramvikter som omfattas ska bifogas

Dokumentation som är angiven i kraven i Bilaga 5 i kriterierna för Tryckerier och trycksaker, version 5, ska skickas till Nordisk Miljömärkning för kontroll.

Underskrift av pappersproducent:

Vi ansöker om att ovanstående papperskvalitet/-er blir kontrollerade enligt Nordisk Miljömärknings kriterier för Tryckerier och trycksaker och godkänner att handelsnamnen för de kontrollerade papperen offentliggörs i Nordisk Miljömärknings pappersportal på webben.

Vi bekräftar att ovanstående papperskvalitet/-er enbart produceras på de angivna fabrikerna/produktionsställena. Vid byte av kontaktperson ska miljömärkningsorganisationen underrättas.

Vi bekräftar att företagets verksamhet uppfyller myndigheternas regler. Vi bekräftar också att den bifogade dokumentationen överensstämmer med de verkliga förhållanden och att vi kommer att informera Nordisk Miljömärkning i händelse av förändringar.

_____ Datum

_____ Underskrift

Företagets namn:	
Adress:	
Kontaktperson:	
Tel:	E-post:

5B Intyg om kemikalier

Den pappersproducent som ansöker om kontroll av sitt tryckpapper enligt Nordisk Miljömärknings krav i kriterierna för Tryckerier och trycksaker, ska redogöra för samtliga produktionskemikalier med fullständigt namn. Redogörelsen ska innehålla samliga använda kemikalier vid produktion av papper. Massaproducenten ska upprätta en separat redogörelse om massaproduktionens kemikalier. Kraven gäller även intern och extern vattenrening.

Lista över produktionskemikalier:

Kemikalies namn	Funktion	Producent/ leverantör	Tilförd mängd (kg/ton)	Klassificering

Underskrift av pappers-/massaproducent:

Vi intygar att ovanstående lista täcker alla våra produktionskemikalier och att angiven klassificering är korrekt.

Vi intygar även att produktionskemikalierna uppfyller krav K2-K14 i kemikaliemodulen version 2.

_____

Datum

_____

Underskrift

Företagets namn:	
Adress:	
Kontaktperson:	
Tel:	E-post:

Bilaga 6 Intyg för tryckeriet

Vi bekräftar att vi uppfyller följande krav:

Krav för förpackningar och lamineringsfolier av plast (O7):

Förpackningar och laminering för trycksaker av papper får inte vara av PVC.

Krav för Svanenmärkta trycksaker (M9-M13):

Minst 90 % av den Svanenmärkta trycksakens totala vikt ska utgöras av kontrollerat papper eller Svanenmärkt papper. EU Ecolabel-märkt papper kan endast användas om det finns dokumentation som visar att papperet även uppfyller Svanens krav för kontrollerat papper. För böcker, mappar, pärmar, block, häften och blanketter är kravet 80 %.

Se kontrollerade och Svanenmärkta papperskvaliteter i My Swan Account: <https://account.svanen.nu>

EU Ecolabel-märkt papper kan hittas på hemsida för EU Ecolabel: www.eco-label.com

Den Svanenmärkta trycksaken får inte innehålla PVC.

Parfym/doft får inte tillsättas Svanenmärkta trycksaker (t.ex. doftlack). Kravet omfattar inte förpackade produktprover med parfym som bifogas en trycksak eller avtagbara skrapprover.

Alla tryckerier som anlitas för produktion av trycksaker som ska vara märkta med Svanenloggan ska ha licens för Svanen. Alla externa efterbehandlare som omfattas av O3 måste vara kontrollerade.

Om tryckeriet endast Svanenmärker en del av produktionen ska order som har Svanenloggan påtryckt markeras tydligt så att de kan skiljas från andra order. Det ska också framgå vilka papperskvaliteter och underleverantörer som anlitas samt hur Svanenloggan är återgiven på trycksaken (t.ex. med hjälp av ordersedel eller orderpåse).

Krav för användning av Svanenloggan på förpackningar:

Undvik att placera Svanenloggan på Svanenmärkta förpackningar eftersom man kan förväxla vad som är Svanenmärkt.

Företagets namn:	
Adress:	
Kontaktperson:	
Tel:	Fax:
Marknadsföringsansvarig:	
Tel:	Fax:
Datum:	

Vid byte av personal ska ny bekräftelse skickas till miljömärkningsorganisationen.

Bilaga 7 Beräkningar och exempel

Kontrollerad efterbehandling baserad på ekonomisk beräkning

Man kan ta reda på hur stor andelen kontrollerad efterbehandling är genom att beräkna ersättningen till de bokbinderier som utför limning, lackering, folietryck med folier eller laminering. Följande metod kan också användas:

1. Sök reda på de årliga utgifterna till leverantörerna som bör stå för merparten av den aktuella typen av efterbehandling i bokföringssystemet.
2. Bedöm ”ersättningen” för intern efterbehandling genom att använda ”8 %-regeln” i P2.
3. Om vissa leverantörer även utför andra arbeten än den aktuella typen av efterbehandling, t.ex. tryckning, kan man beräkna hur stor andel av ersättningen som utbetalats för dessa. Den delen av ersättningen subtraheras sedan från ersättningen som utbetalats till den aktuella leverantören.
4. All identifierad ersättning adderas sedan och därefter kan man beräkna hur stor andel av efterbehandlingen av den aktuella typen som de olika leverantörerna utfört och hur stor andel som utförts internt.

Makulatur och energiförbrukning fördelad på flera tryckmetoder

Makulaturen ska beräknas enligt anvisningarna i P2 och energiförbrukningen enligt anvisningarna i P9. Om man inte kan beräkna makulaturen och energiförbrukningen för varje enskild tryckmetod kan man beräkna fördelningen mellan dem med hjälp av följande genomsnittsvärden. Beräkningen bygger på förhållandet mellan snittvärdena för de aktuella tryckmetoderna. Observera att den elektroniska ansökningshjälpen i My Swan Account utför dessa beräkningar:

Tryckmetod	Genomsnittlig makulatur (%)	Genomsnittlig energiförbrukning (kWh/ton produkt)
Arkoffset(utomförpacknings-ochkuvertoffset)	23	1253
Tidningstryck med coldset	10	365
Blankettryck med coldset	18	997
Coldset-rotation(utomtidnings-ochblankettryck)	19	825
Heatset-rotation	21	965
Djuptryck	12	864
Flexotryck (utom kuvertproduktion)	11	486
Digitaltryck	10	2592
Kuvertoffset	4	436
Kuvertproduktion med flexo	15	552
Förpackningsoffset	36	1564

Exempel 1: Om ett tryckeri använder 500 ton papper till arkoffset och 100 ton till digitaltryk och den totala makulaturen är på 100 ton blir fördelningen 8,0 ton makulatur för digitaltryk och 92,0 ton för arkoffset eftersom:

$$10/23 = (8,0/100)/(92/500) \text{ och}$$

$$8,0+92,0 = 100$$

Makulaturandelen för digitaldelen blir 8,0 % och för arkdelen 18,4 %.

Exempel 2: Om ett tryckeri har 150 ton i makulatur, en total energiförbrukning på 700 000 kWh och använder 1 000 ton papper till att producera kuvert med flexotryck och trycker med kuvertoffset på 400 ton och med digitaltryk på 50 ton av de producerade kuverten blir fördelningen av energiförbrukningen 430 696 kWh för flexo, 153 685 kWh för kuvertoffset och 115 619 kWh för digitaltryk eftersom:

$$552/436 = (430696/(1000-1000*15/100))/(153685/(400-400*4/100)) \text{ och}$$

$$436/2799 = (153\ 685/(400-400*4/100))/(115619/(50-50*10/100)) \text{ och}$$

$$430696+115619+153685 = 700000$$

Energiförbrukningen för kuvertproduktion med flexotryck blir 496, för kuvertoffset 398 och för digitaltryk 2535 kWh/ton produkt.

Makulaturberäkningar vid extern efterbehandling

Makulaturen beräknas enligt anvisningarna i P2.

Exempel 1: Ett tryckeri köper in 3400 ton papper per år. Av detta skickar tryckeriet halvfabrikat som kommer från 800 ton använt papper till ett externt bokbinderi och utför efterbearbetningen själv för den resterande produktionen (motsvarar i exemplet 2600 ton använt papper). Den vägda makulaturen på tryckeriet inkl. tryckeriets egen efterbehandling uppgår till 900 ton.

Enligt schablonmetoden i villkoren ska tryckmakulaturen multipliceras med 2. Tryckerimakulaturen i exemplet uppgår med den här metoden till 510 ton och den totala makulaturen uppgår därför till 1020 ton eller 30 %. Det innebär att 120 ton makulatur uppstår externt.

Det här resultatet kan man få genom att titta på procentandelen tryckmakulatur (x) i följande förhållande: $800*x+2600*x*2=900$. Procentandelen tryckmakulatur blir $x=15\%$, vilket motsvarar 510 ton. Om tryckeriet inte hade räknat med den externa efterbehandlingen hade makulaturandelen bara blivit ca 26 %.

Exempel 2: Ett tryckeri har en bokbinderikostnad på 500 000 och en egen omsättning på 20 miljoner. En ekonomisk beräkning visar att $0,5/(20*0,08) = 31,25\%$ av pappersförbrukningen efterbehandlas externt. Med siffrorna från exemplet ovan innebär det att 1062,5 ton papper används till order som efterbehandlas externt.

Beräkning av VOC-utsläpp

Om tryckeriet säljer återvunnen VOC, renar luftutsläppen från VOC genom exempelvis förbränning (t.ex. heatset) eller på annat sätt avyttrar eller säljer VOC under kontrollerade former (t.ex. kondensering i samband med vissa digitaltryckmaskiner med våt toner) kan dessa mängder dras bort från de inköpta/mottagna mängderna. Nedan följer en beskrivning av beräkningsmetoden för utvalda tryckmetoder, men avdrag kan också göras för andra tryckmetoder med de angivna förutsättningarna.

Vissa heatsettryckerier samlar t.ex. upp färgrester och transporterar dem till förbränning under kontrollerade former. Avdrag kan därmed göras för mängden VOC i de bortforslade färgresterna, om denna mängd kan dokumenteras.

Heatsettryckerier måste mäta VOC-utsläppen och addera resultatet av dessa mätningar till de inköpta/mottagna mängderna.

Heatset med efterbrännare

Om ett heatsettryckeri har efterbrännare med en inbyggd efterförbrännare kan tryckeriet schablonmässigt räkna med att 100 % av ämnena i tryckfärgerna som omvandlas till VOC i heatsetugnen och annat VOC som följer med in i ugnen (se nedan) förbränns helt och därmed kan subtraheras. Mängden VOC-utsläpp ska dock mätas enligt anvisningarna nedan och resultatet ska adderas till VOC-förbrukningen.

Om heatsettryckeriet inte har en inbyggd efterbrännare kan det hända att efterbrännaren inte är i drift, även under produktion. Därför ska tryckeriet schablonmässigt räkna med att 90 % av ämnena i tryckfärgen som omvandlas till VOC i heatsetugnen och 90 % av annat VOC som följer med in i ugnen (se nedan) förbränns helt, såvida inte andra siffror kan påvisas genom tryckeriets registrering av efterbrännarens funktion. Mängden VOC-utsläpp ska dock mätas enligt anvisningarna nedan och resultatet ska adderas till VOC-förbrukningen.

Tryckeriet kan räkna med att 85 % av mineraloljorna i tryckfärgen omvandlas till VOC i heatsetugnen, såvida inte andra siffror kan påvisas. Information om mineraloljeinnehållet i tryckfärgerna för heatset finns i My Swan Account.

Alla heatsettryckerier med rökgasrening

För heatsettryckerier med rökgasrening ska tryckeriet räkna med att upp till 10 % av VOC i fuktvattnet, 15 % av VOC från den automatiska sköljningen och 5 % från manuell sköljning renas och därmed kan dras ifrån, såvida inte tryckeriet kan visa på andra siffror.

Dessutom kan tryckeriet räkna med att 0,75 % av VOC kvarhålls i trasorna och avyttras under kontrollerade former om trasorna skickas till tvätt eller förbränning och om tryckeriet förvarar dem i slutna behållare, såvida inte tryckeriet kan visa på andra siffror. Denna mängd kan därför också dras bort.

Digitalpressar och recirkuleringsteknik

För digitalpressar som använder våt toner kan viktuppgifter användas, t.ex. från fakturor för avyttrad VOC. Den mängd som kan dokumenteras med faktura kan dras bort, vilket gäller för alla processkemikalier utom våt toner. För våta toner finns istället två värden (VOC) som används i beräkningen i ansökningsverktyget. Det lägre värdet (15 %) gäller digitalpressar som har teknik som bygger på kondensering följt av recirkulering. Det högre värdet (30 %) gäller när liknande recirkuleringsteknik saknas.

Djuptryckerier

Djuptryckerier som har en återvinningsanläggning för lösningsmedel och som säljer vidare återvunna lösningsmedel kan dra ifrån den sålda mängden.

Dessutom kan 0,3 % av all inköpt/mottagen VOC/toluen som ”fångas” i trasor och 0,3 % av inköpt/mottagen VOC/toluen i färgavfall dras bort, under förutsättning att trasor och färgavfall förvaras i slutna behållare på tryckeriet och avyttras/hanteras under kontrollerade former, såvida inte tryckeriet kan visa på andra siffror.

Mätningar av VOC på heatsettryckerier

Mätning av VOC-mängder från punktutsläpp ska baseras på:

- 1 mätningar av NMVOC (Non Methane Volatile Organic Compounds) i mg C / Nm³ rökgasluft efter varje reningsenhet – myndigheterna kräver att heatsettryckerier av en viss storlek utför detta
- 1 nformation om årligt gasflöde med hjälp av gasflöde i drift (i Nm³/h) och det årliga antalet drifttimmar för varje reningsenhet

Om mätningar av NMVOC inte utförs kan man använda det europeiska gränsvärdet på 20 mg C/Nm³ som schablonvärde. För att underlätta omräkningen till VOC ska tryckeriet utföra beräkningen med utgångspunkt från en s.k. Magic oil, bestående av kolväten med en typisk kedjelängd på C9-C20. Det betyder att 1 g VOC i genomsnitt motsvarar 0,85 g C.

Energiinnehåll i bränslen och fjärrvärme

Tabell 7 nedan visar vilka värden för energiinnehållet som ska användas vid beräkning av energiförbrukningen med utgångspunkt från inköpta/mottagna bränslen och fjärrvärme.

För bränslen som inte finns med i tabellen kan man använda data från leverantörerna (undre brännvärde).

Tabell 7. Energifaktorer baserade på undre brännvärde.

Bränsle	Energiinnehåll	Enhet
Lätt eldningsolja	36,0	GJ/m ³
Tung eldningsolja	38,7	GJ/m ³
LPG (gasol)	46,1	MJ/kg
Naturgas	38,9	MJ/m ³
Biogas	6,4	kWh/m ³
Pellets	10,0	GJ/m ³
Träflis	3,5	GJ/m ³
Träbriketter	10,0	GJ/m ³
Kol	26,5	MJ/kg
Fjärrvärme		
Vattenbaserad, 35°C avkylning	40,8	kWh/m ³
Ångbaserad, kondensat vid 100°C och normalt lufttryck	627	kWh/m ³

Om mer specifika värden finns tillgängliga från bränsleleverantören, t.ex. egna uppmätta värden, kan dessa värden användas istället.

Följande värden kan användas som standardvärden för densiteten om data från leverantören saknas:

Naturgas: 0,85 kg/m³N

Lätt eldningsolja: 0,89 kg/liter

Tung eldningsolja: 0,98 kg/liter

Fjärrvärmevatten: 1,0 kg/liter

Fjärrvärmeånga: 1,0 kg/m³